

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Bakalářská práce

Tereza Rozsypalová

Sanace rodiny jako forma pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám
na Opavsku

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Sanace rodiny jako forma pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám na Opavsku“ vypracovala samostatně a pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

V Olomouci dne: 19.5.2020

.....
Tereza Rozsypalová

Poděkování

Ráda bych poděkovala své vedoucí Mgr. Dagmar Pitnerové, Ph.D za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnovala. Děkuji také společnosti Elim sídlící v Opavě za spolupráci a poskytnutí materiálů, které byly pro mou práci nezbytné.

Anotace

Jméno a příjmení:	Tereza Rozsypalová
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	Mgr. Dagmar Pitnerová Ph.D.
Rok obhajoby:	2020

Název práce:	Sanace rodiny jako forma pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám na Opavsku
Název v angličtině:	Restoration of family as a form of aid for vulnerable children and their families in Opavsko
Anotace práce:	<p>Bakalářská práce vyhodnocuje sanaci rodiny na území okresu Opava. V první části jsou vymezeny základní pojmy rodina, ohrožená rodina, sanace rodiny, případové konference, multidisciplinární tým a interdisciplinární spolupráce.</p> <p>Druhá část se věnuje sanaci rodin v Opavě. Prostřednictvím kazuistik je realizována analýza součinnosti jednotlivých organizací a subjektů v rámci interdisciplinární spolupráce.</p>
Klíčová slova:	rodina, sanace rodiny, ohrožená rodina, případové konference, multidisciplinární tým, specializované organizace
Anotace v angličtině:	<p>This bachelor thesis evaluates Remediation of a Family in the district of Opava. The first part defines the basic concepts family, vulnerable family, remediation of a family, case conferences, multidisciplinary team and interdisciplinary cooperation. The second part focus remediation of family in Opava. Analysis of cooperation between individual organizations and entities within interdisciplinary cooperation is realized thought case studies .</p>

Klíčová slova v angličtině:	family, rehabilitation of family, family endangerment, case conferences, multidisciplinary team, specialized organizations
Přílohy vázané v práci:	Příloha č. 1 Administrativní mapa okresu Opava Příloha č. 2 Mapa služeb sociální prevence a poradenství pro rodiny s dětmi v okresu Opava Příloha č. 3 Mapa dalších školských zařízení v okresu Opava
Rozsah práce:	53 stran
Jazyk práce:	Český jazyk

*„Dospělí sami nikdy nic nepochopí a pro děti
je strašně únavné pořád jim něco vysvětlovat.“*
Antoine de Saint-Exupéry (Malý princ)

SAINT-EXUPÉRY, Antoine de. *Malý princ*. Praha: Rybka, 2015. ISBN 978-80-87950-11-1.

Obsah

ÚVOD	7
1. RODINA	9
1.1 DEFINICE RODINY	9
1.2 FUNKCE RODINY	10
1.2.1 <i>Funkce biologicko-reprodukční</i>	12
1.2.2 <i>Funkce ekonomicko-zabezpečovací</i>	12
1.2.3 <i>Funkce socializačně-výchovná</i>	13
1.2.4 <i>Funkce emocionální</i>	13
1.3 PORUCHY RODINY	13
1.3.1 <i>Rodina funkční</i>	14
1.3.2 <i>Rodina problémová</i>	14
1.3.3 <i>Rodina dysfunkční</i>	14
1.3.4 <i>Rodina afunkční</i>	15
1.4 OHROŽENÁ RODINA	15
1.4.1 <i>Ohrožená rodina v síti problémů</i>	16
2. SANACE RODINY	16
2.1 VYMEZENÍ POJMU SANACE RODINY	16
2.2 LEGISLATIVA – PRÁVNÍ RÁMEC SANACE RODINY	17
2.3 PODMÍNKY SANOVÁNÍ RODINY	18
2.3.1 <i>Případy, kdy je vhodné rodinu sanovat</i>	19
2.3.2 <i>Případy, kdy není vhodné rodinu sanovat</i>	20
2.4 PRÁCE S RODINOU.....	20
2.5 PŘÍPADOVÉ KONFERENCE	21
2.6 MULTIDISCIPLINÁRNÍ TÝM	22
3. SANACE RODINY NA OPAVSKU	24
3.1 DEMOGRAFIE	24
3.2 ORGANIZACE NA POMOC OHROŽENÝM RODINÁM NA OPAVSKU	25
4. ORGANIZACE ELIM	29
4.1 CHARAKTERISTIKA ORGANIZACE.....	29
4.2 POSKYTOVANÉ SLUŽBY	30
4.3 SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBA PRO RODINY S DĚTMI.....	30
4.3.1 <i>Cíle</i>	30
4.3.2 <i>Programy</i>	30
4.3.3 <i>Zásady</i>	32
4.3.4 <i>Obecné principy služby při práci s rodinou a dítětem</i>	32
4.4 KAZUISTIKY	32
4.5 ROZHOVOR S PRACOVNICÍ ZARÍZENÍ ELIM	41
4.6 ZÁVĚR VÝZKUMNÉHO ŠETŘENÍ.....	44
ZÁVĚR	46
SEZNAM ZKRATEK	47
SEZNAM TABULEK	48
SEZNAM SCHÉMÁT	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	50
SEZNAM PŘÍLOH	53

Úvod

Velkým problémem společnosti je ohrožené dítě. Dítě, kterému se nedostává potřebná péče, zaopatření, láska, bezpečí, podpora. Nejdůležitějším posláním lidstva je starost a péče o potomstvo, jelikož děti jsou naší budoucností, našimi následovníky. Když dochází k ohrožení dítěte, dochází k postupnému ohrožení celé společnosti.

Po absolvování vysokoškolských přednášek na téma rodinné problematiky, kde se objevil i pojem sanace rodiny, se kterým jsem se do té doby vůbec nesetkala, a po podrobnějším prostudování jsem usoudila, že právě sanace rodiny bude nepříznivější formou pomoci nejen dětem, ale celé rodině.

Pojem sanace není v České republice příliš známý. Málokdo umí tento pojem správně vysvětlit. Celý proces je postaven na dobrovolnosti. Sanace respektuje a nechává svobodně rozhodnout rodiny o postupu, přístupu a spolupráci. Rodiny mohou kdykoliv odstoupit. Jsem přesvědčena, že sanace rodiny je tou správnou volbou. Zastává základní lidské právo, kdy dítě má vyrůstat v biologické rodině. Ale zároveň po celou dobu spolupráce dítě sleduje a chrání.

Sanace rodiny je postavena na případové konferenci, kdy je povolán multidisciplinární tým složený z odborníků ve svém oboru a společně se snaží situaci, která v rodině panuje, vyřešit. Hlavní složkou multidisciplinárního týmu je interdisciplinární spolupráce a spolupráce s rodinou. Navrhují možné postupy, jak tíživou situaci rodiny zvládnout. Multidisciplinární tým ve většině případů svolává pracovník OSPOD, který staví na první místo vždy nezletilé dítě, jeho vývoj, blaho, pocit bezpečí, ...

Nepochybně je sanace rodiny aktuálním tématem. V práci jsem se zaměřila na oblast, ve které jsem vyrůstala a mám k ní citové vazby. Touto oblastí je Opavský region, sčítá celkem 77 obcí, které se dále dělí na menší územní celky, 6 měst a statutární město Opava.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat sanaci rodiny a prostřednictvím kazuistik analyzovat součinnost jednotlivých organizací a subjektů v rámci interdisciplinární spolupráce ve vybraném regionu Opavsko.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř kapitol. První se zabývá rodinou, jejím systémem, funkcemi i poruchami. Je zde také definovaná ohrožená rodina. Druhá část se věnuje samotné sanaci rodiny, její definicí, ukotvením v legislativě, podmínkami sanování rodin, práci s rodinou, charakteristikou případových konferencí a multidisciplinárního týmu, který je pro sanaci nezbytný. Multidisciplinární tým by měl být založen na interdisciplinární spolupráci. Třetí oddíl specifikuje sanaci rodiny na Opavsku, jsou zde vyjmenovány subjekty

a organizace, které se v regionu nachází a mají v kompetenci pomoc ohroženým rodinám. Poslední část se věnuje vybrané neziskové organizaci, kterou jsem si v Opavském regionu vybrala. Výzkumné šetření jsem soustředila na studium čtyř poskytnutých kazuistik neziskovou organizací ELIM v Opavě, která se věnuje ohroženým rodinám a nabízí jim pomoc. Dále jsem v rámci kvalitativního výzkumu zvolila strukturovaný rozhovor s kvalifikovanou pracovnící stejné organizace.

Rodinou, jejími funkcemi, problémy, poruchami, ... se v České republice zabývá mnoho autorů, ale se sanací rodiny je to mnohem problematičtější, jelikož je velký nedostatek publikací zabývajících se přímo sanací rodin. Našla jsem pouze několik málo publikací zabývajících se tímto termínem. Hlavní autorkou u nás je Věra Bechyňová s Martou Konvičkovou, které vydaly monografii přímo s názvem Sanace rodiny. Dále se sanací zabývají Oldřich Matoušek, Jiří Dunovský, Zdeněk Matějček, ...

1. RODINA

Dnešní společností panuje stres, zbrkllost, honba za úspěchem, slávou, ... Pro rodinu, jako základní stavební článek celé společnosti, jako místo, kde vyrůstají a rozvíjejí se noví jedinci, to přináší značné komplikace a problémy.

Rodina se modernizuje, zakládá si na jiném hodnotovém žebříčku než v minulosti. Tradiční pojetí rodinného života již skoro neexistuje. V dnešní době panují dva extrémy. Rodiny, pro které není hlavní prioritou finanční jistota, zakládají si na pracovní nezávislosti, nechávají se živit státem a rodiny, kde se na finančním zabezpečení podílejí oba partneři. V obou případech to má nepříznivý dopad na dítě jeho výchovu a vývin.

1.1 Definice rodiny

Definice pojmu rodina je velmi komplikovaná a nejednoznačná, jelikož má mnoho forem výkladu. Jedná se o přirozenou malou sociální skupinu, kde se realizují procesy začleňování jedinců do společnosti. Tato malá sociální skupina na sebe upoutává stále větší pozornost mnoha vědních disciplín, které na ni pohlíží rozdílným způsobem a zkoumá ji z různých úhlů pohledu (Dunovský, 1986).

Důležitý je historický vývoj rodiny. Jelikož už od pradávna je rodina základní lidskou institucí. K udržení a rozrůstání živočišného druhu bylo zapotřebí rozmnožování a plození potomstva. Mnohem důležitější byla následná ochrana, učení, vzdělávání a příprava pro samostatný život nově narozeného jedince. Člověk byl mezi ostatními velmi nedokonalým tvorem s velmi slabým a málo vyvinutým mládětem, které nebylo schopno se samo o sebe postarat. Nutností člověka bylo mláděti zajistit ochranu a pečovat o něj v úzkém společenském prostředí ženy a muže, případně dalších blízkých členů. Tyto dvě základní funkce se po celý vývoj lidstva nezměnily. I dnes je důležité potomstvu zajistit bezpečí a správný zdravý vývoj (Matějček, 1994).

Pro sociology je rodina nezastupitelným zdrojem poznání a informací, protože právě rodina je první společenství, kde se jedinec socializuje. Sociologická kategorie – rodina je v sociologii úzce spjatá s kategorií dětství a následně kategorií mládeže, kde se jednotlivci formují a procházejí životními změnami. Postupně se začleňují do dospělé společnosti, přijímají nové sociální role a postavení, společenské hodnoty, normy a vzory chování (Sekot, 2006).

Významná česká psycholožka Marie VÁGNEROVÁ popsala rodinu jako sociální skupinu, jejíž předním úkolem je obstarávat základní biologické, ekonomické, sociální a psychologické funkce. Neméně podstatné je zajišťovat členům rodiny zázemí, uspokojovat jejich potřeby

a získávat důležité zkušenosti. V rodině má každý člen svou roli, kterou zastupuje a stává se jeho součástí. Je přirozené, že mezi jedinci v rodině vznikají různé vztahy, které se odlišují chováním a stylem komunikace. Přirozeností je hodnotový systém rodiny, který si každá rodina nastaví jinak. Jeho hlavním cílem je najít nejvhodnější strategie zvládnání problémů a určovat chování členů rodiny, tak aby nepříznivé situace ustála a vyřešila. Problém nastává tehdy, pokud rodina není schopna tyto situace reálně zvládnout. Následkem jsou negativní vlivy, které ovlivňují jednotlivé členy. Nejohroženější skupinou se stávají děti (Vágnerová, 2008).

Z pedagogického hlediska rodina poskytuje svým členům podněty pro tvorbu lidské identity. Napomáhá k tvorbě morálních, politických, etických, pracovních i obecných představ a názorů. Členové se vyvíjejí, přetvářejí, rozvíjejí a proměňují. Důležitým prostředkem jsou poté společné zájmy rodiny, které obzvláště dětem nabízejí rozšíření obzorů, čerpání nových zkušeností a zážitků. Rodina by měla být schopna dítěti ukázat kladný přístup k práci, aby dítě mělo po vykonané práci radost, tudíž k ní nemělo odpor a nechuť (Jůva, 1999).

Velmi těžké je uchopení rodiny z hlediska právního. Rodina a rodinný život je široký pojem, lze s ním sjednotit pojem rodinné právo v objektivním smyslu. Jedná se o soukromoprávní normy, které vymezují civilní status člověka v rodině společně s jeho osobními a majetkovými závazky. Práva spojená s rodinou ve svazku manželském i partnerském (v případě jedná-li se o osoby stejného pohlaví). Práva mezi rodičem a dítětem, mezi ostatními příbuznými v rodině. Tyto právní normy rodinného práva jsou ukotveny v občanském zákoníku, který lze pokládat za obecný přepis soukromého práva, kde se nacházejí všeobecná právní pravidla pro rodinný i soukromý život (Hrušáková, Králíčková, Westphalová a kol., 2015).

Argentinský terapeut, zabývající se rodinou a rodinnými vztahy, Salvador MINUCHIN (2012) pokládá rodinu za systém členů, kteří jsou navzájem určitým způsobem připoutaní k sobě. Zdůraznil, že rodinné role, úkoly, odpovědnosti jsou důležitým předpokladem pro péči a pohodu dětí či mladistvých v rodině. Velmi důležitou roli hrají pojmy jako hranice, zapojení, koalice, spojenectví a role v kruhu rodiny.

1.2 Funkce rodiny

Z pedagogického hlediska má rodina zastávat základní funkce zvláště vzhledem k dítěti, jelikož se jedná o prostředí nejvíce ovlivňující jedince v jeho vývoji (Helus, 2007).

Pro dítě je velmi důležité uspokojit základní bio-psychické potřeby, zajistit správnou a vyváženou stravu, pravidelný pitný režim, dostatek spánku, množství nových podnětů, lásku, psychickou podporu, pocit bezpečí, jistoty a stability. To vše u něj vyvolává správně fungující rodina a její členové, kteří si k dítěti vytvářejí vztah. Dítě má možnost se do rodinného kruhu

začlenit a získat v něm své postavení a funkci, rozvíjet se, adaptovat, včleňovat, získávat nové poznatky (Helus, 2007).

Další důležitou funkcí zabezpečující správný vývoj dítěte je uspokojování organické přináležitosti. U dětí je důležité, aby měly tzv. “svého člověka” – svou mámu, svého tátu. Nejbližší osoby, kterým bezmezně věří a opírá se o ně, vyžaduje jejich péči a náklonnost. Zároveň potřebuje příznivé domácí prostředí bez hádek, konfliktů a negativní atmosféry. Rodina vytváří pro dítě prostředí, které dítě pokládá za přirozené a vztahy v tomto prostředí (mezi členy rodiny) za správné. Dítěti pomáhá včleňovat se do širší společnosti a navázat další vztahy (Helus, 2007).

Seberealizace, aktivní vyjádření a projev, spolupráce, uvědomování si sebe sama to vše je nezbytné pro růst dítěte. Umí aktivně jednat s lidmi kolem sebe, rádo se učí novým věcem, obohacuje své myšlení, je schopno jednat samo za sebe, umí řešit problémy (Helus, 2007).

Rodina u dítěte vyvolává vztah k hmotným věcem, k rodinnému vybavení. Učí jej zacházet s nimi. Jedná se o různá zařízení, přístroje, nástroje, hmotné a hodnotné věci. Dítě si musí uvědomit, že každý předmět v domácnosti má svou cenu a musí se k němu určitým způsobem chovat a nakládat s ním. Toto získává od ostatních členů rodiny. Pozoruje, jakým způsobem s předměty zacházejí, jakým způsobem je používají, jaký k předmětu mají vztah. Zároveň dítě získává své osobní věci, ke kterým si vytváří citovou vazbu a samo vyhodnocuje, jak s nimi bude nakládat, zda je bude chránit, půjčovat, opravovat, udržovat nebo je vyhodí (Helus, 2007).

Členové rodiny jako vzory a příklady pro dítě. Umožňují dítěti vciťování se do jejich situací, napodobování jejich chování, jednání a přemýšlení. Dítě by se postupně mělo dopracovat k vytvoření vlastní osobnosti. Musí být schopno ostatní členy vidět jako určité osobnosti se specifickými znaky, charakteristickými jen pro něj a zároveň toužit po vytvoření své vlastní osobnosti se svými identickými znaky (Helus, 2007).

Vzory v rodině napomáhají dítěti ještě v jedné důležité funkci – uvědomění si sama sebe jako dívky/chlapce. Odlišovat pohlaví, přijímat funkce ženy/muže, později matky/otce. Uvědomovat si jejich postavení a zastávat roli v rodině (Helus, 2007).

Přichází i vědomí povinnosti, zodpovědnosti, ohleduplnosti a úcty. Dítě musí pochopit důležitost těchto pojmů a přijmout je jako samozřejmé. Zapojováním dítěte do společných prací, činností, debat a diskuzí rodina napomáhá dítěti brát tyto pojmy jako bezprostřední součást života (Helus, 2007).

Širší rodinný kruh (prarodiče, sourozenci, bratrance/sestřenice, tety/strýcové, přátelé, známí, ...) rozšiřují dítěti obzory ve společenském světě. Ukazují nespočet různých profesí,

zaměstnání, koníčků a zálib, ale také různé občanské povinnosti, problémy, pokušení. Tímto dostává obraz o světě a společnosti (Helus, 2007).

Pomoc. Rada. Pochopení. Poslední nezastupitelnou funkcí správně fungující rodiny je schopnost zajistit dítěti útočiště v těžkých životních situacích. Nejdůležitější v období nástupu do školního prostředí, kde se poprvé může setkat se zklamáním, neúspěchem a nezdary. Pocit bezpečí a jistoty dítěti dodává sílu se s těmito situacemi lépe vypořádat, překonat je a pokračovat dále jako silnější a odolnější osobnost (Helus, 2007).

Podle pana DUNOVSKÉHO a kolektivu (1999) se funkce rodiny ve společenském vývoji značně proměňovala, některé funkce postupně ztrácely význam nebo zanikly úplně, a naopak jiné funkce nabývaly na významu a stávaly se stále důležitějšími. Nyní zastává rodina ve společenském postavení několik základních funkcí.

1.2.1 Funkce biologicko-reprodukční

Tato funkce zabezpečuje existenci života na Zemi. Spojení muže a ženy je důležitým a přirozeným procesem pro početí a následné porození nového jedince, který je důkazem pokračování lidské rasy. V dnešní době se však dá oddělovat sexuální aktivita „pro radost“ a sexuální aktivita „pro početí dítěte“. Podstatný je vztah páru, který se ve správný čas rozhodne pro reprodukční činnost, tedy přivedení dítěte na svět a následné zabezpečení potřebných podmínek pro jeho zdravý vývoj (Dunovský a kol., 1999).

Problém nastává tehdy pokud páry děti mít nemohou nebo nechtějí. Dnes už se neplodností, problémem s početím či porodem zabývá mnoho lékařských disciplín. Závažnější situace nastává v případě nezodpovědného početí dítěte, kdy pár není schopen dítěti zajistit základní potřeby. Děti mohou být postižené (tělesně, duševně nebo smyslově), což rodinu zatěžuje, ohrožuje správné fungování, přináší tíživé situace a ovlivňuje chod celé rodiny (Dunovský, 1986).

1.2.2 Funkce ekonomicko-zabezpečovací

Ekonomická funkce se týká všech členů rodiny. Jedná se o začlenění jednotlivých rodinných příslušníků do výrobní i nevýrobní sféry – důležité nejen pro samotnou existenci rodiny, toto začleňování je podstatné také pro celou ekonomickou společnost. Podstatným úkolem rodičů je materiální zaopatření dítěte pro jeho správný a zdravý vývoj. Produkuje jisté finanční a materiální prostředky, se kterými dále hospodaří (Dunovský a kol., 1999).

Selhání v této oblasti vyplývá z nezájmu rodičů a ostatních členů rodiny se zapojit do výrobního procesu společnosti. Rodina není schopna zabezpečit dostatečný příjem

a prostředky k živobytí. Tento problém je povětšinou spojován s patologickými rysy jedince (alkoholismus, patologické hráčství, mentální retardace, psychické problémy, ...). Ohroženou skupinou se také mohou stát rodiny s více dětmi, kdy příjem nestačí pokrývat veškeré náklady na děti (Dunovský, 1986).

1.2.3 Funkce socializačně-výchovná

Vztahy a atmosféra v rodině by se měly nést v pozitivním duchu, aby se dítě cítilo bezpečně a správně se rozvíjelo. Nutné je uspokojování a následné rozvíjení schopností a síly. Dítě poté v nepříznivé situaci bude snadněji reagovat, dokáže se se situací kladně vypořádat (Dunovský a kol., 1999).

Jedná se o nejdůležitější funkci ke vztahu k dítěti. Vyskytují se různé rodinné poruchy, kdy není možno se o dítě postarat. Existuje mnoho důvodů, kdy rodiče nejsou schopni se o své děti postarat. Může se jednat o různé přírodní podmínky nebo katastrofy (povodně, znečištěné prostředí, války, nepokoje, epidemie, nezaměstnanost, ...). Také se může jednat o rodiče samotné – smrt jednoho z rodičů, chronické onemocnění nebo invalidita. Velmi těžké situace pro rodinný kruh. Rodina může ztratit zájem pečovat o děti, jelikož před ní stojí mnohem větší problém. Nastávají bohužel i situace, kdy se rodiče o děti starat nechtějí, opouštějí je nebo ve velké míře zanedbávají. Rodič v tomto případě neplní svou hlavní funkci, tudíž přestává být rodičem. Toto může vést k odebrání dítěte z péče (Dunovský, 1986).

1.2.4 Funkce emocionální

Emoce jsou zásadním faktorem správně fungující rodiny. Jedinec v takovém prostředí nemá citové vztahy chvilkové, ale trvalé, které sdílí s ostatními členy rodiny a později i se širší společností. Uplatňuje se u něj pocit jistoty a citového zázemí (Dunovský a kol., 1999).

Poruchy emocionálního vnímání u rodičů dítě připravuje o klidnou rodinnou atmosféru. Dochází k rodinným hádkám, rozporům, rozvatům, rozchodům, nedostatečnému zájmu, mnohdy končí opuštěním, sociální chladností, zneužíváním či týráním. Dítě ztrácí sociální zázemí, jistotu a pocit bezpečí. Emocionální funkce je úzce spojena s funkcí biologicko-reprodukční, kdy dochází k poruše v sexuální oblasti. Dochází k neplánovanému početí, rození dětí nechtěných a neplánovaných (Dunovský, 1986).

1.3 Poruchy rodiny

Porucha rodiny nastává tehdy, pokud se jeden nebo více členů rodiny není schopen postarat o chod rodinného života a plnění základních rodinných funkcí. Dochází k neshodám mezi členy

rodiny. Narušení normálního fungování rodiny. Nedostatečné zabezpečení rodiny. Velmi časté jsou objektivní příčiny poruch rodinného fungování. Za takové příčiny lze pokládat invalidita, handicap, nemoc, smrt, nezaměstnanost, ... Náhlé příčiny, které nezávisí na vůli členů rodiny. V opačném případě se jedná o příčiny subjektivní, závislé na členech rodiny. Často se objevující neochota nebo neschopnost starat se o děti, nezralost rodičů, bezmoc při vypořádávání se s náročnou životní událostí či situací (Zelená, Klégrová, 2006).

Pan Jiří Dunovský sestavil specializovaný dotazník - dotazník DFR - posuzující funkčnost rodiny, rodinu hodnotí z osmi kritérií. Dotazník je sestaven i na opakovanou aplikaci, tudíž lze srovnat rodinnou situaci ve více životních etapách. Dotazník se využívá nejen pro výzkum, ale zejména v běžné praxi. Dětské lékaři tento dotazník využívají pro diagnostiku rodiny při preventivních prohlídkách. Slouží také psychologům jako pomocný nástroj při zjišťování funkčnosti rodiny a dítěte. Podle výsledku dotazníku DFR lze rozlišovat čtyři typy rodin – rodina funkční, problémová, dysfunkční a afunkční (Zelená, Klégrová, 2006).

1.3.1 Rodina funkční

V takové rodině jsou zajištěny veškeré základní podmínky pro správný vývoj dítěte. Rodina zastává všechny základní funkce správně. Dítě není nikterak ohroženo na svém rozvoji (Dunovský a kol., 1999).

1.3.2 Rodina problémová

Jedná se o rodiny, které nejsou schopny správně plnit základní funkce a dochází u nich k poruchám. Tyto poruchy závažněji neohrožují systém rodiny a péči o dítě, s ním spojený správný vývoj dítěte. Rodina ve většině případů je schopna vzniklé problémy řešit sama nebo s menší krátkodobou či jednorázovou pomocí od specializovaných pracovníků. Po celou dobu jsou sledovány pracovníky oboru péče o dítě a pediatri, aby nebyl ohrožen vývoj dítěte v rodině (Dunovský a kol., 1999).

1.3.3 Rodina dysfunkční

V této rodině už dochází k závažným poruchám základních funkcí rodiny. Poruchy jsou tak závažné, že ohrožují a poškozují celou rodinu. Jedná se především o vývoj, bezpečí a prospěch dětí. Rodina tyto dysfunkce už není schopna zvládat sama. V tomto případě nastupují různá opatření, které lze shrnout termínem SANACE RODINY. Sanace rodiny do jisté míry rodinu podporuje, ale v první řadě hájí zájmy a prospěch dítěte (Dunovský a kol., 1999).

1.3.4 Rodina afunkční

Poslední nejzávažnější typ rodiny je rodina afunkční, ve které jsou poruchy tak závažné, že rodina již není schopna plnit svůj základní úkol vůči dítěti. Není schopna se o dítě postarat, poskytnout mu potřebnou ochranu a zajistit plnohodnotný vývoj. Dítěti v tomto případě spíše škodí či jej dokonce ohrožuje. Zde již je sanace rodiny bezvýznamná a dochází k odebrání dítěte z této rodiny v jeho prospěch (Dunovský a kol., 1999).

1.4 Ohrožená rodina

Ohroženou rodinu lze klasifikovat jako rodinu s mnohačetnými problémy, které již není schopna řešit sama. Rodina je ohrožena na své existenci, musí vyhledat odbornou pomoc. Je v kontaktu se sociálními pracovníky a organizacemi pomáhajícími řešit jejich problémy, které se týkají více členů rodiny a jsou dlouhodobé (Matoušek, Kodymová a Koláčková, 2005).

Vnitřní a vnější problémy – takto lze rozdělit rodinné problémy na dvě základní oblasti. Mezi vnitřní problémy rodiny patří špatná organizace, chaos, izolace, nesprávné rozdělení rodinných rolí, nejasná komunikace, negativní emoce. Hlavní příčiny vnějších problémů jsou poté vzdělání a práce. Dále na to navazující nerozumné hospodaření s financemi, chod domácnosti, nesprávné stravování, špatná výchova dětí, nedostatečná mnohdy až nulová komunikace s vnějším prostředím (úřady, odbory, státní správa, lékaři, škola, ...). V problémové rodině se může ve větší míře vyskytovat nezaměstnanost, zločinnost, různé závislosti, záškoláctví, útoky z domova u dětí, poruchy chování a učení u dětí, s tím spojené předčasné ukončení vzdělávání (Matoušek, Kodymová a Koláčková, 2005).

Ohrožená rodina často není schopna sama vyhledat zdroj pomoci. Pomoc vyhledá až v případě, kdy si jejich tíživé situace všimne i třetí strana (okolí, škola, místní úřad, soud, ...). Tyto instituce poté spojí ohroženou rodinu s příslušníky sociálních služeb. Spolupráce však není jednoduchá. Ochota jednotlivých členů rodiny přijmout pomoc, docházet na pravidelná sezení, komunikovat s úřady, není vysoká. V situaci, kdy se přeci jen rozhodnou pomoc některé ze sociálních služeb přijmout, je výjimečná a povětšinou rodina zažívá velmi akutní a závažnou krizi, po odeznění a vyřešení této nejakutnější krize rodina odchází, jelikož již nechce dále své méně závažné problémy řešit a podílet se na plnění zadaných úkolů. Dlouhodobější spolupráci odmítají (Metodické doporučení MPSV k sociální práci s ohroženou rodinou, 2009).

1.4.1 Ohrožená rodina v síti problémů

Ohrožená rodina se nachází v propojeném systému závažných problémů, které už není schopna svépomocí vyřešit. Za typické problémy ohrožené rodiny lze považovat:

- Nedostatečné finanční prostředky, které zajišťují chod rodiny a zaopatřují jednotlivé členy. Tento problém může vést k chudobě, v krajních případech i k sociálnímu vyloučení. Tímto je ohrožena především neúplná nebo vícedětná rodina.
- Zdravotní komplikace či omezení některého z členů rodiny. Může se jednat o onemocnění duševní i tělesné, znevýhodnění, vada nebo závislost.
- Špatné a nedostačující schopnosti a dovednosti. Správná motivace rodičů v uplatňování rodičovských kompetencí. U rodičů především v pravidlech výchovy dětí, nevěnování se dítěti, zanedbávání či deprivace, špatný výchovný styl a nesprávné výchovné postupy. Týká se také špatných vztahů v rodině (domácí násilí, krize mezi partnery, rozvod rodičů, syndrom zavrženého rodiče, ...).
- Znevýhodnění rodiny v sociokulturní rovině. Mezi hlavní projevy patří omezený výběr pracovních pozic, špatná jazyková vybavenost, odlišná společenská pravidla. Vede ke komplikacím prospívání dětí ve školách, které jsou nastaveny na jiný sociokulturní status.
- Poslední závažný problém je odebrání dítěte z rodiny a následné umístění do ústavního zařízení (Metodické doporučení MPSV k sociální práci s ohroženou rodinou, 2009).

2. SANACE RODINY

Jelikož sanace má více významů, společnost si může vyložit sanaci více způsoby. Záleží na momentálním odvětví, kde se název nachází. V medicíně sanace představuje uzdravení či vyléčení. V ekonomii jde o finanční a organizační stabilizaci ztráty. Ekologie používá tento pojem pro vyjádření úpravy nebo ozdravení devastovaných krajín. V každém případě se jedná o proces znovuoživení, vyléčení či ozdravení. V případě spojení slov sanace a rodina se bude jednat o „vyléčení“ rodiny.

2.1 Vymezení pojmu sanace rodiny

Samotný pojem sanace vychází z latinského jazyka. Je překládán jako vyléčení, uzdravení či napravení. Název sanace rodiny poté lze jinými slovy definovat jako podpora rodiny (Metodické doporučení MPSV k sociální práci s ohroženou rodinou, 2009).

V oboru sociální práce ve spojení se sanací rodiny se jedná o postupy, které pomáhají a podporují fungování rodiny. Za hlavní cíl je pokládáno zachování rodiny. V dalších případech se jedná o obnovení funkcí rodiny v jejich přirozeném prostředí a udržení dítěte v tomto prostředí. Ze sociálního hlediska lze hovořit o širokém pojetí práce s rodinou. Formy této práce nabývají nejrůznějších forem. Zároveň rodina je brána za příjemce těchto forem podpory (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Prvním autorem definující pojem sanace rodiny byl Oldřich Matoušek ve své knize Slovník sociální práce. Zde je vysvětlen pojem jako cílené postupy, které podporují fungování rodiny. Dále pojednává o soudržnosti rodiny jako celku. Všichni členové by měli zůstat v rodině (Matoušek, 2003).

Definice sanace rodiny paní BECHYŇOVÉ a KONVIČKOVÉ (2008, s. 18) zní: „*Sanace rodiny je soubor opatření sociálně-právní ochrany, sociálních služeb a dalších opatření a programů, které jsou poskytovány nebo ukládány převážně rodičům dítěte a dítěti, jehož sociální, biologický a psychologický vývoj je ohrožen. Základním principem sanace rodiny je podpora dítěte prostřednictvím pomoci jeho rodině.*“

Hlavním cílem sanování rodiny je pokus o předcházení, zmírnění a eliminování příčin ohrožující dítě a zároveň poskytování rodičům i dětem pomoc a podporu. Důležité je zachovat rodinu jako celek. V praxi toto znamená především snahu ponechání dítěte v rodině, aby nemuselo být vystaveno odebrání mimo rodinu. Pokud to již nebude možné, sanace rodiny se snaží o zachování kontaktu mezi dítětem a rodinou v průběhu, kdy je dítě umístěno v zařízeních mimo rodinu. Dalším důležitým úkolem je snaha o umožnění bezpečného návratu dítěte zpět domů k rodině (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Jejím základním principem je práce s rodinou. Při této práci vždy jde především o dítě. Dítě se stává konečným příjemcem služby sanace rodiny (Bechyňová, 2012).

2.2 Legislativa – právní rámec sanace rodiny

Listina základních práv a svobod je v České republice postavena na stejnou úroveň jako ústavní zákony. Druhá hlava Listiny, oddíl první, zabývající se základními lidskými právy, zohledňuje také základní lidská práva ohrožených dětí. Dále v hlavně čtvrté jsou hospodářská, sociální a kulturní práva. Dle článku 32 Listiny je rodina a celé rodičovství pod ochranou zákona. Je zde zaručena ochrana dětí a mladistvých (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Úmluva o právech dítěte sehrává důležitou roli v oblasti ochrany práv dítěte. Státy, které přijaly Úmluvu, se zavazují k respektování a zabezpečení práv každému dítěti, které spadá pod jejich jurisdikci bez jakékoli rasové diskriminace, pohlaví, náboženství, politického

smýšlení, původu, ... Úmluva popisuje dítě jako lidskou bytost mladší osmnácti let, pokud nenabylo dle právního řádu zletilosti dříve. Státy musí učinit veškerá potřebná opatření, aby dítě bylo chráněné před všemi formami násilí, trestání a diskriminací, které mohou rodiče, zákonní zástupci nebo členové rodiny nezákonně použít proti nezletilému dítěti (MPSV - Úmluva o právech dítěte a související dokumenty, 2016).

Rodinné právo spadá od roku 2012 pod Občanský zákoník – zákon č. 89/2012, hlava II., upravuje práva a povinnosti mezi jednotlivými členy, kteří jsou součástí rodiny. Především mezi manžely, mezi rodiči a dětmi a mezi dětmi a dalšími osobami, které jim zastupují či nahrazují rodiče nebo pouze doplňují jejich funkce (Zákon č. 89/2012, Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí – zákon č. 359/1999 Sb. Zákon obsahuje sociálně-právní ochranu dětí v uceleném předpisu. Hlavním kritériem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte, dále poskytuje ochranu rodičovství a rodiny, vymezuje vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči, přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte. Hlavním zájmem sociálně-právní ochrany jsou děti, jejichž rodiče neplní svou povinnost vztahující se k rodičovské odpovědnosti, nevykonávají či zneužívají práva, která jsou jim rodičovskou odpovědností dána. Jedná se také o děti, kterým rodiče zemřeli. (Novotná V, Burdová E. a Riedlová Jurková J., 2016). Velmi důležitou roli zastává orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), jelikož právě tento orgán dítěti pomoc poskytuje. Zajišťuje preventivní a poradenskou činnost. Rodinám může přikázat využití odborné pomoci poradenského zařízení. Rodiče jsou následně povinni s OSPOD spolupracovat v zájmu ochrany práv a zájmů dítěte (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Třetí část – sociální služby. Rozdělen na hlavu I. a hlavu II. Rozděluje sociální služby na sociální poradenství, sociální péči a sociální prevenci. Dále vymezuje formy poskytování sociálních služeb a vyjmenovává zařízení, která do sociálních služeb spadají a jakou činnost poskytují (Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

2.3 Podmínky sanování rodiny

V prvé řadě je důležité zjistit vhodnost konkrétní rodiny pro sanování. Zda spadá do stanovené cílové skupiny a služby sanace rodiny jim budou prospěšné. (Metodika služby sanace rodiny, 2009).

Úspěšnost práce sanace rodiny a naplnění daných cílů záleží na řadě faktorů. Faktory mají vzájemné působení, ovlivňují míru ohrožení dítěte. Tyto faktory se musí brát v úvahu od samého začátku práce s rodinou a při sestavování sanačního plánu (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Jsou zde **rizikové faktory rodiny** – jedná se o rodiče, o jejich dětství. Kde vyrůstali, jak své dětství prožívali, zda byli v úplné nebo neúplné rodině nebo neprožili část svého dětství mimo domov. Jestli u některého z dětí nedošlo k odebrání nebo nedali některé z dětí k adopci. Tito rodiče mívají dosti často nižší vzdělání, mají problém s penězi, jsou mnohdy nezaměstnaní, vyskytují se u nich dluhy, pohybují se na hranici životního minima. Jsou velmi nedůvěřiví a pomoc odmítají. Odmítají jakékoliv změny (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Rizikové faktory prostředí – jedná se o prostředí, ve kterém rodina s dítětem žije a nadále bude žít. Nejdůležitější podmínka je, aby rodina měla s dítětem kde bydlet. Sanace rodiny nezajišťuje samotné bydlení, ale napomáhá k možnostem bydlení získat. Poskytuje různé komunikační spojení (např. s obcí, která je schopna přijít s řešením) nebo náhradu bydlení v podobě azylového domu (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Aktuální sociální situace – při sestavování sanačního plánu je zapotřebí vědět veškeré informace o rodině. Výše uvedené rizikové faktory, délku trvání jejich problémů, samozřejmě vše spojené s aktuálním ohrožením dítěte. Poté se posuzuje samotné dítě. Jeho současný rozvoj, míra ohrožení, míra zanedbání, fyzické a psychické zdraví, vztahy v rodině, psychické deprivace, psychické poruchy, ... Důležitou úlohou pracovníků sanace rodiny je také zjistit, které instituce doposud s rodinou již pracovaly a jakým způsobem rodinu s dítětem posuzovaly – jejich názor na rodinu, na výchovu, na bezpečí dítěte v rodině, zda rodina spolupracovala a komunikovala. V neposlední řadě musí tým sanace rodiny brát v potaz výchovná opatření soudu, pokud byla nějaká uložena (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Všechny tyto rizikové faktory musí odborní pracovníci přezkoumat a až na základě důkladného prověření mohou stanovit, zda rodina je vhodným případem pro sanaci rodiny, či nikoliv. Určí délku trvání takové sanace a stanoví schopnost rodiny podílet se na zlepšení její nepříznivé situace (Bechyňová a Konvičková, 2008).

2.3.1 Případy, kdy je vhodné rodinu sanovat

Jsou jisté případy, kdy lze danou rodinu sanovat a pro rodinu je to vhodným řešením. Jedná se například o nastávající rodiče, kteří ve svém dětství byli zanedbáváni nebo ohroženi. Může se u nich vyskytovat menší schopnost postarat se o své vlastní děti, neumí jim poskytnout dostatečnou sociální podporu a uspokojit jejich potřeby, ale sanace rodiny jim pomůže tyto

praktiky získat. Rodiče je pouze neznají, ale mají snahu je získat (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Ohrožené dítě s rodinou žije, ale jeho vývoj psychický, fyzický i sociální vykazuje jisté známky rizika. Rodina tudíž musí při sociální práci v rámci alespoň tří měsíců zlepšit svou situaci, v podobě neúspěchu musí přijít přísnější opatření ze strany sociálních pracovníků OSPOD (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Umístění ohroženého dítěte do zařízení pro ústavní péči na základě dobrovolného nebo předběžného opatření. V této situaci, kdy je dítě separováno od rodiny se snaží sanace rodiny vytvořit vhodné podmínky pro kontakt rodiny s dítětem. Tyto podmínky musí být smysluplné a bezpečné. Postupně může docházet k znovu svěřením dítěte do péče rodiny. Dítě se může vrátit zpátky domů k rodině (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Soud svěřil ohrožené dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu. Opět sanace rodiny se snaží o lepší přístup k udržování nebo zlepšení podmínek, aby dítě mohlo být v kontaktu se svou rodinou a postupně se snaží rodinu i dítě připravovat na návrat dítěte domů (Bechyňová a Konvičková, 2008).

2.3.2 Případy, kdy není vhodné rodinu sanovat

Nastávají situace, kdy už sanace rodiny není vhodným nástrojem, jak pomoci dysfunkční rodině. Problémy jsou natolik závažné, že je lepší dítě z rodiny odebrat (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Dítě se stává obětí nevhodného až krutého zacházení. Proto je pro dítě lepší ukončit kontakt s rodinou a z rodiny odejít do zařízení určeného soudem. Rodiče nemají k dítěti žádnou citovou vazbu a je jim jedno, kde dítě bude a kdo se o něj bude starat. Dítě berou spíše jako přítěž a dávají mu to najevo (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Rodiče trpí psychickým onemocněním. Nejsou schopni poskytnout dítěti dostatečnou ochranu, lásku, vývoj a bezpečí. Mohou být také částečně zbaveni způsobilosti k právním úkonům (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Častým problémem se stává alkoholismus, kdy rodiče jsou závislí na požívání návykových látek a dostávají se do stavu neschopnosti postarat se o své dítě. Tento stav přetrvává z větší části dne (Bechyňová a Konvičková, 2008).

2.4 Práce s rodinou

Sociální práci s rodinou realizují pracovníci OSPOD. Nabízejí řadu činností, které jim stanovuje zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Zákon pracovníkům

nařizuje chránit život, zdraví i zájmy nezletilých dětí, které jsou ohroženy a nacházejí se v obtížné životní situaci (úmrtí rodičů, rodiče neplnící rodičovské povinnosti, oběti trestného činu, ...).

Pracovníci OSPOD jako jediní mohou bez souhlasu rodičů šetřit stav rodiny i dítěte, mohou se dotazovat na dítě, na bydlení rodiny, na vztahy, na péči rodičů o dítě u kterékoliv instituce, organizace nebo úřadu (škola, dětský lékař, obecní úřad, zaměstnavatel, ...). V případě zjištění znepokojujících informací, které mohou dítě ohrožovat, jsou povinni podat návrh soudu na konkrétní opatření v zájmu dítěte. Pokud soud toto opatření přijme, pracovníci OSPOD tato nařízení kontrolují a sledují rodinu v rámci sociální práce (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, mají pracovníci OSPOD velkou řadu pravomocí, které ale na druhou stranu mohou v některých případech v práci s určitou skupinou rodin, kterým byla sanace rodiny určena, nesprávná a může brzdit celý proces a nemusí přinášet pokroky. Vždy je proto lepší, aby jednotliví pracovníci, kteří rodině pomáhají (OSPOD, lékaři, učitelé, psychologové, obec, ...) spolupracovali. Žádná instituce totiž nemůže sama účinně sanovat rodinu, vždy je nutná spolupráce více institucí s více odborníky, kteří dané problematice rozumí (Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

2.5 Případové konference

Věra BECHYŇOVÁ s Martou KONVIČKOVOU (2008) pokládají případové konference jako jeden ze základních znaků sanace rodiny. Případové konference lze pokládat za společné setkání pracovníků, kteří pomáhají sanovaným rodinám. Hledají a následně předkládají nejoptimálnější řešení konkrétních situací rodiny. Případové konference se uskutečňují v pravidelných intervalech a jsou hlavním nástrojem multidisciplinární spolupráce (Bechyňová, 2012).

Věra BECHYŇOVÁ a Marta KONVIČKOVÁ (2008, s. 91) stanovily definici sanace rodiny. Posléze k tomu připojily i definici případové konference. *„Případová konference je plánované a koordinované multidisciplinární setkání odborníků, kteří s rodinou a ohroženým dítětem pracují ve své každodenní praxi.“*

„Případová konference“ pochází z anglického názvu *„case conference“*, v českém prostředí se název ujal velmi dobře, až na skutečnost, že pojem *„konference“* plně neodpovídá českému pojetí (Matoušek O. a Pazlarová H., 2010).

Podle MATOUŠKA a PAZLAROVÉ (2010) je případová konference nejefektivnější forma sanování rodin. Popisují ji jako setkání všech zainteresovaných účastníků spojující je místo i čas. Délku trvání odhadují na 90-120 minut.

Případová konference (PK) má za úkol celistvě vyhodnotit situaci dítěte a rodiny, ve které se nachází. O takové případové konferenci lze hovořit, pouze v případě, že se této konferenci účastní pracovníci nejméně ze dvou různých institucí. K pochopení a správnému vyhodnocení situace jí slouží obsah, principy a struktura. Tímto směřuje k vytvoření plánu, který má stanovit řešení obtížné situace rodiny. Plán musí být srozumitelný a přijatelný pro veškeré účastníky případové konference. Plán také musí být v souladu s definovaným cílem, který se pojmenovává po vyhodnocení situace dítěte v rodině. Vyhodnocení zpracovává pracovník OSPOD. Výslednou kvalitu a efektivitu práce PK lze posuzovat podle poměru plánovaných a naplněných kroků, které si stanovili. (Bechyňová, 2012).

Mezi základní principy PK patří odpovědnost za dodržování vytvořeného týmového plánu. Tyto principy mají konkrétní hodnoty, které jsou závazné po celou dobu procesu PK. Napomáhají vytvoření pocitu bezpečí a dobrých podmínek pro spolupráci při vyhodnocování situace a následného plánování nejvhodnějšího řešení těžké situace (Bechyňová, 2012).

2.6 Multidisciplinární tým

Multidisciplinární tým (MT) je hlavním článkem uskutečňující sanaci rodiny, hlavní náplní práce je spolupracovat s rodinou a dítětem. Všichni členové MT pokládají rodinu s ohroženým dítětem jako rovnocenné partnery při řešení jejich problémů. Průběžná koordinace, vyhodnocování a plánování (případně nová opatření dle aktuálních potřeb rodiny) jsou hlavní činnosti MT (Bechyňová, 2012).

Pro úspěšné vytvoření multidisciplinárního týmu je zapotřebí definovat cíle, ale také určit základní principy činnosti, se kterými by se měli jednotliví členové týmu ztotožnit (JANKOVSKÝ J. a kol., 2015).

Hlavním koordinátorem by měl optimálně být pracovník OSPOD (Bechyňová, 2012). Mohou nastat i situace, kdy svolání případové konference zapříčiní jiný pracovník multidisciplinárního týmu, pokud ho k tomuto kroku vedou opodstatněné důvody. Pracovníci OSPOD mají plné právo získávat a shromažďovat veškeré informace o dítěti. Tyto informace se týkají sociálně-právní ochrany dětí. Nejčastější prostředky získávání informací jsou telefonní rozhovory a písemné zprávy (Bechyňová a Konvičková, 2008).

Pracovník OSPOD jako hlavní koordinátor (svolavatelem) týmu zajišťuje spolupráci rodiny s ostatními členy MT a jejich institucemi. Je zodpovědný za plnění úkolů rodiny, motivaci dítěte

ke spolupráci, pracuje na stanovení cílů. Po vyhodnocení výsledků rozhoduje o pokračování spolupráce nebo mění styl práce (Bechyňová, 2012). Další roli zastává organizátor, který dojednává termín a místo setkání, veškeré podklady pro případovou konferenci, zápis ze setkání, ... Jedná se o osobu, která je nestranná, ale je zasvěcená v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Do případu vnáší svůj odborný pohled na celou situaci, zachovává si určitý nadhled. Jeho účast není nutná, ale jeho přítomnost mnohé usnadňuje svolavateli. Facilitátor v případě zastává roli nezávislého a nestranného řídicího případové konference, který není emočně ani profesně angažován, pouze vede diskusi. Je zodpovědný za průběh setkání (MPSV-Manuál k případovým konferencím, 2011)

Dalšími účastníky MT jsou kvalifikovaní odborníci, kteří jsou po celou dobu s rodinou a dítětem v kontaktu. Členem multidisciplinárního týmu je vždy pracovník OSPOD, mezi další účastníky se může připojit třídní učitel, pediatr, psycholog, a mnoho dalších specialistů, kteří provázejí rodinu s ohroženým dítětem v obtížné situaci (Bechyňová, 2012).

Multidisciplinární tým klade důraz na spolupráci mezi jednotlivými členy a na jejich odbornost v dané problematice. Jejich odbornost musí být definována právními normami. Každý člen v týmu má nezastupitelnou roli, jelikož je specialistou ve svém oboru práce s ohroženým dítětem nebo rodinou. Tým je tudíž postaven na spolupráci mezi jednotlivými členy (Bechyňová, 2012).

Multidisciplinární tým uskutečňuje interdisciplinární spolupráci. Jedná se o efektivní přístup a řešení problémů spojených se SPOD. Odborné znalosti, vymezení kompetencí jednotlivých subjektů, prohlubování vzájemných kontaktů hlavní články interdisciplinární spolupráce (Brzobohatý, Círbusová, Rogalewiczová a kol., 2015).

Nelze říci, že interdisciplinární spolupráce by byla univerzální. Každá osoba nedokáže zcela využít výhody této spolupráce, jelikož se jedná většinou o páry, které jsou zasažené vážným problémem. Převážně se jedná o psychopatologické a morálně narušené jedince. Objevuje se u nich patologické chování. Problém nemusí nastat pouze u rodičů, ale také u úřadu, který není schopen operativně řešit vzniklé problémy nebo u odborníků v multidisciplinárním týmu, kteří neplní svou práci, mohou ji ignorovat nebo dokonce odmítat (Brzobohatý, Círbusová, Rogalewiczová a kol., 2015).

Schéma č. 1 (vlastní zpracování)

3. SANACE RODINY NA OPAVSKU

O globální sanaci rodin se hovoří, píše se publikace, ale menší geografické oblasti už nejsou tak hojně zmiňované. Proto se tato kapitola zabývá existencí a fungováním subjektů a organizací na menším územním celku s názvem Opavsko.

3.1 Demografie

Názvem Opavsko lze značit více územních jednotek. Tato bakalářská práce se bude soustřeďovat na území okresu Opava, která se nachází v severní části Moravskoslezského kraje.

Okres Opava sousedí s okresem Bruntál na západní straně, na straně jižní s okresem Nový Jičín a Olomouc, jež spadá pod kraj Olomoucký. Severní část tvoří státní hranici mezi Českou republikou a Polskem. Východní část sousedí s Ostravou a z malé části s okresem Karviná.

Okres Opava se skládá celkem ze 77 obcí, které se ještě dále dělí na 149 částí obcí. Statut města mají: Hlučín, Kravaře, Vítkov, Hradec nad Moravicí, Dolní Benešov, Budišov nad Budišovkou a poslední město je zároveň městem statutárním a nejlidnatějším, což je statutární město Opava s 57 tisíci obyvateli (Český statistický úřad, 2019). V okrese žije celkem 176 tis. obyvatel. Pro okres je velmi příznivé, že zde žije většina obyvatel v produktivním věku 64,5 % ve věku 15-64 let. Nad 65 let jsou čísla mnohem menší 19,7 %, ale moc příznivě na tom není ani věková kategorie 0-14 let, která je zde zastoupena pouze 15,8 %. Vypovídá to o malé porodnosti a přírůstku obyvatelstva (Český statistický úřad, 2000–2019).

Na tomto území se rozkládají dva velké přírodní útvary. První je pahorkatina Nízkého Jeseníku, která se nachází v jihozápadní části okresu a její nadmořská výška se pohybuje okolo 400 až 500 metrů nad mořem. Nejvyšším bodem celého okresu je Červená hora se 749 metry nad mořem. Druhým přírodním útvarem je oblast Hornoslezské nížiny v severovýchodní části okresu. Průměrná nadmořská výška zde činí 300 metrů nad mořem. Zde se nachází i nejnižší bod okresu s nadmořskou výškou 198 metrů n.m. v obci Šilheřovice, kde řeka Odra opouští okres Opava (Český statistický úřad, 2019).

Důležitý pro tento okres je hlavní železniční tah ve směru od Ostravy na Krnov a Bruntál, zahrnuje přepravu nákladu i osob.

Jedná se o tradiční zemědělskou oblast. Orná půda tvoří 80 % celkové zemědělské půdy v okresu, která se rozkládá na 68 tis. hektarech.

Průmysl zde má velkou tradici, jelikož okres patří do Moravskoslezského kraje, který je průmyslem proslulý. Přes 5 tisíc firem se zabývá průmyslovou výrobou, což činí 16,5 % průmyslových firem v kraji.

I přes nepříznivou polohu se okres Opava může pyšnit příznivým životním prostředím. Nejvíce zatěžovanou oblastí je na severovýchodě území (Hlučínsko a osa Opava – Ostrava). Jsou zde velké průmyslové podniky a intenzivní zemědělská činnost. Oblast také velmi zatěžuje doprava. Oblast Vítkovska je pravým opakem, pokrývá ji podhorská lesní půda a je zde neporušené životní prostředí. Součástí je i přírodní park Moravice, který patří k hojně navštěvovaným místu v okrese společně s Hradcem nad Moravicí, Opavou, Vítkovem a jejich okolím, které tvoří převážnou část cestovního ruchu v okrese (Český statistický úřad, 2019).

3.2 Organizace na pomoc ohroženým rodinám na Opavsku

V zákoně o sociálních službách č. 47/2019 Sb. se v třetí části – části o sociálních službách – nachází druhy sociálních služeb a úhrada nákladů za poskytování těchto služeb. Základní druhy sociálních služeb jsou celkem tři: sociální poradenství, sociální péče a sociální prevence (Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Sociální služby se poskytují ve třech formách: bytové, terénní a ambulantní. Pobytové služby jsou spojené s ubytováním klienta v zařízeních sociální služby. U terénní služby je hlavní podstata poskytování sociálních služeb v přirozeném prostředí klienta (Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Pracovníci se snaží pomoci ohroženým rodinám v jejich tíživé životní situaci a při terénní práci jsou schopni dorazit za nimi do jejich přirozených podmínek

(Metodické doporučení MPSV k sociální práci s ohroženou rodinou, 2009). Poslední forma je forma ambulantní, kdy klient dochází do zařízení a je v kontaktu s pracovníkem sociálních služeb dané instituce, ale součástí těchto služeb není ubytování (Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Sociální služby poskytující pomoc ohroženým rodinám s dítětem nejčastěji spadají pod sociální prevenci. Jedná se o aktivizační služby pro rodiny s dětmi, azylové domy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a ranou péči (Zákon č. 47/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

Azylové domy jsou určeny pro osoby v nepříznivé životní situaci, kdy ztratily bydlení. Jedná se o typ pobytové sociální služby na přechodnou dobu. Je zde možnost i stravování nebo pomoc při zajištění stravování. Domy nabízejí i odborné poradenství. Tato služba je za úhradu (MPSV – Sociální služby, 2019). Existují azylové domy přímo určené pro matky s dětmi, které hledají přístřeší i další služby – psychologické a zdravotní (Matoušek, 2011).

Raná péče je terénní typ sociální služby, určená pro celou rodinu s dítětem raného věku (do sedmi let věku dítěte), které je ohrožené zdravotním postižením nebo vlivem prostředí. Pracovníci sociálních služeb dochází přímo za rodinou a poskytují rodině odborné rady zaměřené na péči o dítě a jeho výchovu. Poskytují také psychologickou podporu celé rodině, případně i speciální poradenství, týkající se žádostí, dávek, nároků, ... (Matoušek, 2011).

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (SASRD) terénní případně ambulantní typ sociální služby poskytované rodině s ohroženým dítětem. U dítěte je ohrožen jeho vývoj, na základně dlouhodobě krizové sociální situace, kde se rodina nachází. Rodiče již nejsou schopni tuto situaci zvládnout sami. Přichází tedy pracovníci, kteří rodině nabízejí výchovné, vzdělávací i aktivizační činnosti, dále pomoc při kontaktu se společenským prostředím, uplatňování práv a zájmů, v neposlední řadě také sociálně terapeutické činnosti. Tato služba je bez úhrady (MPSV – Sociální služby, 2019).

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež jsou ambulantním typem sociální služby, v některých případech i typ terénní. Zařízení jsou určena pro děti a mládež ve věku od 6 do 26 let, které jsou ohroženy nežádoucími jevy společnosti a sociálním vyloučením. Služba se snaží u ohrožených dětí a mládeže o snížení sociálních a zdravotních rizik, zlepšení kvality jejich života, umožnění lepší orientace v sociálním prostředí. Tato služba umožňuje osobám zůstat v anonymitě. Součástí služby jsou výchovná a vzdělávací opatření, aktivizační činnosti, kontakt s prostředím společnosti, uplatňování práv a zájmů, a také činnosti terapeutické. Služba je opět bez úhrady (MPSV – Sociální služby, 2019).

Všechna uvedená zařízení pomáhají rodinám a dětem v krizové životní situaci se nachází i v okrese Opava. Tabulka znázorňuje výskyt organizací sociálních služeb, které pomáhají ohroženým rodinám na území Opavska.

Druh sociální služby	Zařízení - poskytovatel	Místo	Typ služby
Azylový dům	Armáda spásy v ČR, z. s.	Opava	pobytová
Azylový dům	Služby Dobrého Pastýře	Ludgeřovice	pobytová
Kontaktní centrum	Krizové a kontaktní centrum "Pod slunečníkem" o.p.s.	Opava-Předměstí	ambulantní/terénní
Krizová pomoc	Elim Opava, o.p.s.	Opava-Kateřinky	ambulantní
Krizová pomoc – Naděje, Fénix	Charita Opava	Opava	ambulantní/terénní
Nízkoprahová denní centra	Armáda spásy v ČR, z. s.	Opava	ambulantní
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – Magnet	Elim Opava, o.p.s.	Opava-Kateřinky	ambulantní
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – Modrá kočka	EUROTOPIA Opava o.p.s.	Opava	Ambulantní
Nízkoprahová zařízení pro rodiny s dětmi	Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace	Vítkov	ambulantní
Nízkoprahová zařízení pro rodiny s dětmi – Na Hraně	Elim Opava, o.p.s.	Hlučín	ambulantní
Noclehárna	Armáda spásy v ČR, z. s.	Opava	ambulantní
Odborné sociální poradenství	ANIMA VIVA o. s.	Opava-Předměstí	ambulantní/terénní
Odborné sociální poradenství	Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace	Opava	ambulantní
Odborné sociální poradenství	EUROTOPIA Opava o.p.s.	Opava	ambulantní
Odborné sociální poradenství	Charita Opava	Opava	ambulantní
Podpora samostatného bydlení	FOKUS - Opava	Opava	terénní

Podpora samostatného bydlení	Marianum, příspěvková organizace	Opava-Předměstí	terénní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Elim Opava, o.p.s.	Opava-Kateřinky Hlučín	ambulantní/terénní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Fond ohrožených dětí	Opava	ambulantní/terénní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	SPOLU pro rodinu, z. s.	Opava-Předměstí	ambulantní/terénní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	EUROTOPIA Opava o.p.s.	Opava	ambulantní/terénní
Terénní programy	Armáda spásy v ČR, z. s.	Opava	terénní
Terénní služby	DŽIVIPEN o.p.s.	Opava	terénní

Tabulka č. 1 Služby sociální prevence na Opavsku (Vlastní zpracování)

Z tabulky je patrné, že Opavsko má velmi dobrou a hustou síť sociálních služeb. Nejsou pouze ve statutárním městě Opava, ale i v okolních městech či menších částí.

Podle komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb statutárního města Opavy (2017-2021) se členové pracovní skupiny pro děti, mládež a rodinu pokusí zaměřit na větší podporu rodin s dětmi. Zejména na rozvoj bydlení pro cílovou skupinu při odchodu z azylového domu, zvýšení kapacity terénní práce a nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, rozvoj a zvýšení kapacity sociálního a právního poradenství.

Velmi důležitou roli zastávají i školy a pracovníci školy v případech, kdy se jedná o ohroženou rodinu (Bechyňová, 2012).

Název zařízení	Poskytovatel	Město
Pedagogicko-psychologická poradna	Moravskoslezský kraj	Opava Hlučín Vítkov
Speciálně pedagogické centrum pro zrakově postižené	Základní škola, Opava, Olomoucká 18	Opava
Speciálně pedagogické centrum pro žáky s vadami řeči	Základní škola, Opava, Olomoucká 18	Opava
Speciálně pedagogické centrum SRDCE	Základní škola a Praktická škola, Opava, Slezského odboje 5, příspěvková organizace	Opava

Tabulka 2 Školská zařízení na Opavsku (Vlastní zpracování)

V okrese Opava se nachází čtyři další pedagogicko-psychologické poradenství v resortu školství. V České republice je systém pedagogicko-psychologického poradenství, která zahrnují školská poradenská zařízení (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra) a školní poradenská pracoviště.

Pod poradenské služby se také řadí střediska výchovné péče, která zatím nemají status školského poradenského zařízení, spadají pod zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy (Národní ústav pro vzdělávání, 2020).

4. ORGANIZACE ELIM

V dnešní době se stává, že některé rodiny nejsou schopny řešit své problémy samy a musí vyhledat odbornou pomoc, jelikož je ohroženo jejich dítě. V takovém případě jsou zde organizace jako například na Opavsku organizace ELIM, která takou pomoc nabízí. Rodinu do ničeho nenutí. Vše je postaveno na dobrovolnosti a spolupráci.

4.1 Charakteristika organizace

Jedná se o neziskovou organizaci sídlící v Opavě již 15 let. Jejich hlavní náplní je péče o ohrožené rodiny na Opavsku a Hlučínsku, které se dostaly do obtížné životní situace a potřebují pomocnou ruku. V péči mají přes 50 rodin, které bydlí v okrese Opava.

Od roku 2013 poskytují doprovod pěstounským rodinám z celého kraje. Celkem těchto rodin bylo přes 150, které se obrátily právě v tuto organizaci a požádaly o pomoc.

Organizace se věnuje i volnočasovým aktivitám, které poskytují více než 80 dětem z celého Opavska i Hlučínska. Mají celou řadu dobrovolníků, kteří jim s aktivitami pomáhají zcela zadarmo.

Ročně organizace zajišťuje pomoc mnoha lidem i celým rodinám z krize a pomůže je nasměrovat na lepší cestu životem (Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.2 Poskytované služby

Organizace ELIM nabízí celou řadu služeb na pomoc rodinám a dětem v krizových situacích. Mezi tyto služby patří doprovázení pěstounů, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahové služby pro děti a mládež a dobrovolnické centrum (Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.3 Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi

Jak již mnohokrát bylo zmíněno, jedná se o terénní a ambulantní sociální službu, soustřeďující se na rodiny s dětmi, které se ocitly v dlouhodobě nepříznivé sociální situaci. Tato situace ohrožuje správný vývoj dítěte. Hovoří se o rodinách, které již nedokáží překonat tíživé období a musí požádat o pomoc okolí. Klienti, kterým je tato služba poskytnuta, jsou rodiny s dětmi ve věku 0 až 18 let žijící v Opavě, Hlučíně a okolí. Pochází z kulturně, socio-ekonomicky a geograficky znevýhodněného prostředí (Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.3.1 Cíle

Hlavním cílem organizace ELIM je taková práce s rodinou, aby dítě mohlo žít ve funkční rodině. Poskytnutí služby SAS je preventivní opatření, aby dítě nemuselo být umístěné do ústavní či náhradní rodinné péče. Snaží se o schopnost rodiny zabránit negativním dopadům na vývoj dítěte. Negativní vlivy v podobě závislosti na sociálních dávkách, zadluženost rodiny, nemoc rodiče, špatná bytová situace, ... Schopnost rodiny řešit své problémy za pomoci běžně dostupných prostředků. Rodina je schopná komunikace a vztahy mezi jednotlivými členy jsou navázány. V neposlední řadě rodina umí komunikovat s okolím a společností (škola, úřady, ...)

(Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.3.2 Programy

Organizace ELIM nabízí celkem 3 programy: program pro rodinu, program Do-učení a program Kamarád pro volný čas.

Program pro rodinu zahrnuje mnoho činností, které napomáhají rodině v normálním fungování, tak aby nebylo dítě ohroženo na svém vývoji.

První z nich jsou výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti. Jde o podporu a pomoc při řešení finančního zabezpečení, bydlení a zaměstnání. Pomoc při řešení výchovných problémů dětí. Návčik péče o děti, vedení domácnosti, ...

Druhá činnosti zprostředkovává kontakty se společenským prostředím. Nabídka různých jednorázových akcí určené rodinám a dětem. Nabídka dalších aktivit, které zprostředkovává organizace ELIM (dobrovolnictví, NZDM, ...). Poskytování informací o volnočasových aktivitách pro děti. Doprovody do různých zařízení (školy, nemocnice, lékaři, ...).

Další činnost je sociálně terapeutická, která poskytuje poradenství, podporu pozitivní komunikace v rodině, návčik dovedností v oblasti sociální (komunikace s úřady, telefonáty, ...), praktické návčiky péče o děti, nákupy, úklidy, vaření, vedení domácnosti, ...

Poslední činností je pomoc při uplatňování práv a obstarávání osobních záležitostí. Tyto činnosti zahrnují doprovod a pomoc při jednání na úřadech, školách a dalších institucí, dále zprostředkování návazných služeb (právnícká pomoc, vyplňování formulářů, ...), pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou.

V odůvodněných případech je organizace ELIM připravena poskytnout i pomoc potravinovou a materiální (Elim Opava, o.p.s., 2019).

Program Do-učení je určen pro rodiny s dětmi ve věku 6 až 18 let. Cílem je zlepšit prospěch dítěte ve škole a snaha o samostatné přípravy týkajících se školních povinností.

Program tedy nabízí doučování s dobrovolníkem nebo návčik upevňování školních návyků (příprava pomůcek do školy, pravidelné plnění úkolů, příprava do jednotlivých předmětů, kontrola žákovské knížky rodičem, účast rodičů na třídních schůzkách, pravidelná docházka dětí do školy, ...) (Elim Opava, o.p.s., 2019).

Program Kamarád pro volný čas je pro cílovou skupinu dětí ve věku od 6 do 15 let. V individuálních případech potřeb dítěte lze snížit věkovou hranici dítěte. Jedná se o sociálně preventivní program, jehož cílem je podpora komunikace dítěte s vrstevníky i s rodinou, větší začlenění dítěte do kolektivu, získání zdravého sebevědomí a samostatnosti v rozhodování, lepší trávení volného času.

Program je založen na individuální práci dobrovolníka s dítětem. V rámci dlouhodobého vztahu mezi dobrovolníkem a dítětem dochází ke zlepšování psychosociálního rozvoje dítěte, jeho lepší začleňování do kolektivu (Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.3.3 Zásady

Velmi důležité jsou pro rodiny zásady organizace.

- diskrétnost – je chráněno soukromí klienta i citlivé osobní informace a osobní údaje
- neutralitu – pracovníci při jednání a komunikaci s rodinou nikomu nestraní
- individuální přístup – každý klient si žádá jiný přístup a jiné formy spolupráce
- profesionalitu – veškeré nabízené služby jsou poskytovány kvalifikovanými pracovníky
- bezplatnost – služby jsou poskytovány bezplatně

(Elim Opava, o.p.s., 2019)

4.3.4 Obecné principy služby při práci s rodinou a dítětem

Pracovníci přistupují k rodině jako systému. Primárně se zaměřují na dítě a jeho potřeby. Nejdůležitější je zájem dítěte. Další zaměření cílí na potřeby dalších členů rodiny, kteří jsou nepostradatelní pro dítě a kteří dítěti zajišťují jeho potřeby. Pracovníci se také snaží o navyšování kompetencí rodiny k převzetí veškeré zodpovědnosti za řešení své situace. Individuálně plánují postupy řešení v úzké spolupráci s rodinou, s pracovníky OSPOD, školou, pediatrem a dalšími odborníky (Elim Opava, o.p.s., 2019).

4.4 Kazuistiky

Kazuistiky se řadí do metod sběru dat používaných při výzkumu kvalitativním. Výzkumník se v kvalitativní výzkumu snaží vyložit různé úhly pohledů specializovaných jedinců na cílený předmět. Typickým znakem kvalitativního výzkumu je velké množství informací o malém počtu zkoumaných subjektů (Čapek, 2010).

Součástí výzkumné části v této bakalářské práci jsou kazuistiky, které jsou pokládány jako jedny z výzkumných metod. Původ slova je v latině. Latinské slovo *casus*, což znamená případ nebo událost. Kazuistiku lze také označit jako případovou studii. Jedná se o práci na jednotlivých případech. Vše je přehledně uspořádané. Fakta, která jsou předem známá a následně analyzována, musí být v souladu s předem vytvořeným schématem. (HadjMousová, 2014)

KAZUISTIKA Č. 1 – PŘÍPAD PANÍ ANNY

Rodinná anamnéza

Klientka žije se svým manželem a třemi dětmi v bytě 2+1 v Opavě. Vdávala se teprve letos, během manželova ročního pobytu ve vězení. Sňatek jim byl umožněn přímo ve věznici. S manželem mají vcelku klidné soužití, s dětmi si rozumí, navštěvovaly ho i během pobytu

ve věznicí. Občas přijede na víkend ke klientce její mladší sestra s dítětem, jinak se se zbytkem rodiny nevidá, bydlí v jiném okrese.

Osobní anamnéza

Klientka nemá žádná zdravotní omezení, ale její dcera ano. Její zdravotní stav je vcelku vážný, skoro vůbec nemluví, bojí se mluvit s cizími lidmi a ani doma moc neodpovídá. Dále má poruchu funkce ledvin, takže bere silné léky a doposud jí nebyl umožněn ani vstup do MŠ. Léčba je náročná nejen finančně, ale taky prakticky, jelikož obsahuje léky vyvolávající závislost, a tak musí k lékaři chodit častěji a léky střídát. Tím, že je dcera prozatím nezařaditelná do kolektivu je vhodná i logopedická a psychologická péče, která by postupně nemluvnost napravila. S pozdějším nástupem do MŠ a ZŠ by to mohl být vážný problém.

Bytová situace

Klientka se s rodinou přistěhovala z Krnova a žije v bytě 2+1, který jí byl obstarán díky příspěvku z nadace (proplácení kauce). Byt má prostorný, hezký, čistý a udržovaný. S dovybavením jsme jí pomohli my. Nájem, služby a poplatky řádně platí.

Finanční situace

Z počátku to bylo pro klientku finančně náročné, ale díky tomu, že byla v bytě sama s dětmi, dosáhla na vyšší příspěvky. Nyní, když je zpět manžel, jsou částky jiné. Za nájem platí 11.000 korun, energie celkem 3.500 korun, stravenky 700 korun, hmotná nouze 6.200 korun, příspěvky na dítě celkem 1.610 korun, příspěvek na bydlení 9.200 korun. Manžel pobírá podporu z úřadu práce 2.700 korun. Celkový příjem rodiny tak činí 19.710 korun + 700 korun ve stravenkách. Po odečtení základních nákladů zbývá rodině k živobytí 5.210 korun, což je málo. Rodina je na hranici chudoby, nehledě na to, že donedávna ještě klientka splácela dluh na energiích za minulý rok. Díky nemoci dítěte nemůže jít ani do práce, a je tak odkázána na pomoc sociálních služeb.

Zakázka spolupráce

S klientkou byla uzavřena smlouva o spolupráci se službou SAS ELIM Opava již v loňském roce. Je ve městě nová, nic tady nezná a začíná doslova od nuly, takže byl individuální plán (IP) pojat komplexně. Od bydlení (vybavení bytu), přes poradenství, doprovody, lékaře, vyřízení dávek, až k potravinové a materiální pomoci. Posléze byl IP rozšířen o dopomoc s vyřízením exekuce, která po čase vyplynula na povrch, a na kterou klientka zapoměla. Podstatou spolupráce se službou SAS je dodržování pravidel, podílení se na řešení své situace a docházet na sjednané schůzky (popř. se včas omluvit). Klientku musím velmi pochválit,

je velmi zodpovědná, má přehled, na schůzky nikdy nezapomněla a celkově spolupracuje, jak má. Hodně věcí je schopna si vyřídit sama.

Cíle v případě

Hlavním cílem spolupráce klientů s naší službou je především zlepšení celkové jejich situace v mnoha bodech. Při podpisu smlouvy dochází zároveň k vytyčení bodů spolupráce a sestavuje se individuální plán, který obsahuje nejen dané cíle a kroky vedoucí k vyřešení problému, ale také zodpovědné osoby, které se na řešení problémů budou podílet a časové rozhraní, tzn. do kdy by měl být cíl splněn. Dle vývoje situace se může kdykoliv dopsat nový cíl do IP.

V tomto případě jsme si s klientkou stanovily za cíl:

1. vyřešit bytovou situaci – vybavení bytu, veškeré dávky
2. najít dětem i klientce lékaře, jak obvodního, tak i zubního
3. dle situace materiální a potravinová pomoc

Časem přibyly nové body:

4. dopomoc s přesunem partnera do věznice v Opavě (písemná žádost, telefonáty, komunikace se soudem atp.)
5. dopomoc s vyřízením dalších, nových dávek (situace po ukončení rodičovské dovolené)
6. pomoc s vyřízením exekuce (telefonáty, žádosti, komunikace s věřiteli atp.)

Průběh spolupráce

Spolupráci s klientkou hodnotím velmi pozitivně. Spolupráce je ukázková, sama klientka má velký zájem svou situaci řešit a práce je tak úplně o něčem jiném. Většinu záležitostí je schopná si vyřídit sama, jen potřebuje pomoc se sepsáním žádostí a ostatním papírováním. Můj doprovod na úřady využila asi 3krát. O děti je dobře postaráno, prostředí má čisté a udržované.

Za rok spolupráce se podařilo obstarat bydlení, byt vybavit nábytkem a potřebnými věcmi, Za pomoci právního zástupce se podařilo vyřešit dluhy a exekuce (jedna je ještě ve formě splácení, byla tam malá částka). Dluh za energie byl již také splacen. Dále se podařilo zařídit přesun manžela do věznice v Opavě, aby ho děti mohly navštěvovat. Vyřešeno je i mnoho dalších drobností, které se během spolupráce vyskytly. Doposud probíhá čerpání materiální (oblečení pro děti, občas hračky) a potravinové pomoci.

Klientce v příštím roce vyprší doba platnosti smlouvy a dál již bude pokračovat bez nás. V tomto případě však věřím, že to zvládne. Je velmi samostatná a schopná.

KAZUISTIKA Č. 2 – PŘÍPAD PANÍ ALENY

Rodinná anamnéza

Klientka žije se svým partnerem a 6 dětmi v bytě v Opavě. Sedmé dítě mají v pěstounské péči rodinní příslušníci. Vídá se s nimi pravidelně, bydlí poblíž. Partner klientky je němý a sluch má také horší. Komunikace není snadná. Partner klientce rozumí, odpovídá pouze vydáním souhlásky, nebo přikývnutím. Klientka se tak musí spoléhat hlavně sama na sebe, nebo ji dopomáhá rodina. O děti je vcelku postaráno, mají oblečení a základní věci do školy.

Osobní anamnéza

Klientka má také zdravotní omezení, trpí nedoslýchavostí, kterou má lékařsky potvrzenou a má mírně snížený intelekt. S partnerem žijí mimo manželský svazek, o svatbě neuvažují, takto jim to vyhovuje. Zároveň je to i bezpečné řešení ohledně financí, hlavně dluhů partnera. Jejich vzájemná komunikace doma je složitější, na základních věcech se domluví, nebo si ukazují piktogramy. Nikdy se však klientka nedozví věci z partnerovy minulosti, nebo se nedočká širšího vyjádření k určitým věcem, byť by ji zajímaly.

Zatím klientka nemá vystavenou žádnou kartičku OZP a nikdo její stav moc neřešil ani ona sama. V práci nikdy nebyla, doposud buď pobírala dávky z ÚP nebo mateřskou.

Bytová situace

Klientka žije se svou rodinou v menším bytě 3+1. Lokalita i samotný byt nejsou příznivé. Byt je celkem starý, stroze vybavený, se starým koupelnovým jádrem. Pro početnou rodinu není dostatečně vybaven, a co se týče místností, tak by také mohly být větší. Vzhledem ke stavu bytu klientka platí velký nájem (i se službami 15.000 korun). Financování bytu má zajištěno příspěvkem na bydlení, který však nepokryje celou výši nájmu. Zbytek musí doplácet z dávek na dítě a invalidního důchodu partnera.

Finanční situace

Finanční situace klientky je velmi slabá. Co se týče pravidelného příjmu, tak pobírá pouze příspěvek na bydlení (9.200 korun), příspěvek na děti (3x500 korun a 3x600 korun), hmotnou nouzi (3.000 - 4.000 korun) a 2.000 korun ve stravenkách. Partner pobírá 9.000 korun invalidní důchod. Celkový příjem rodiny tak činí 24.500 korun + stravenky. Po odečtení veškerých nákladů (nájem, energie, televizní poplatky, internet, telefon, ...) zbyde rodině na živobytí pouze cca 2.000 korun. Rodina se tak ocitá na hranici chudoby.

Zakázka spolupráce

S klientkou byla uzavřena smlouva o spolupráci se službou SAS ELIM Opava již v loňském roce. Hlavní body, na kterých je potřeba pracovat byly původně 3, a to bydlení, lékaři

a potravinová pomoc jako dopomoc ve špatné finanční situaci. Postupem času jsem body individuálního plánu rozšířila o pomoc s vyřízením exekucí a dluhů, materiální pomoc a finanční plán. Podstatou spolupráce se službou SAS tkví v dodržování pravidel, podílení se na spolupráci a pravidelnosti schůzek.

Cíle v případě

Cílem spolupráce s naší službou je především zlepšení situace klientů. Při podpisu smlouvy dochází zároveň k vytyčení bodů spolupráce a sestavuje se individuální plán, který obsahuje časové rozhraní, dané cíle, kroky vedoucí ke splnění cíle, osoby, které se na plnění cílů budou podílet a termín vyhodnocení. Dle vývoje situace se může kdykoliv dopsat nový cíl do IP.

V tomto případě jsme si s klientkou stanovily za cíl:

1. zlepšit bytovou situaci (našetřit na kauci, popř. požádat nadaci o proplácení kauce atd.)
2. najít pro rodinu lékaře (zubaře a obvodního lékaře)
3. dle situace poskytnutí materiální a potravinové pomoci

časem přibyly dva nové body:

4. pomoc s řešením exekucí a dluhů
5. finanční plán (kde vzít peníze? Jak lépe zaopatřit rodinu? Práce? Vyřízení karty OZP, popř. invalidní důchod)

Průběh spolupráce

Spolupráce s klientkou je velmi obtížná. Je s ní složitá a zdlouhavá komunikace (Neozývá se, kdy má. Ozývá se pozdě nebo vůbec. Na sjednané schůzky často nepřijde. Neustále se ji nelze dovolat. Již několikrát jsem musela i vhodit písemnou žádost do schránky, aby se ozvala.) Je těžké někomu pomáhat a řešit situaci, když se s daným člověkem nelze spojit a celkově nekomunikuje. Při každé příležitosti neustále opakuji pravidla služby (s někým, kdo je nerespektuje je smlouva o spolupráci ukončena). Místy se stane, že má klientka jakoby lepší období (třeba dvouměsíční), kdy se ozývá, lze se jí dovolat, dojde k posunu v situaci a stihneme určitý bod vyřešit, nebo je v něm výrazný pokrok. Pak ale zase nastane období (2-3 měsíce), kdy opět stagnuje, nechodí na schůzky, nezvedá telefony a rozjednané záležitosti se tak zastaví. Je to škoda, některé záležitosti nejsou složité na vyřešení, zbytečně se tak protahují. Již dávno mohlo dojít k většímu posunu v situaci.

Nyní má klientka jedno z těch lepších období, a tak se snažíme udělat co nejvíce. Byla sepsána žádost na nadaci ohledně proplácení kauce, s právníkem se řeší exekuce, dále pracujeme na zlepšení finančního rozpočtu (vyřizuje se kartička OZP, budeme jednat s lékařem

ohledně nového zdravotního posudku, a pokud bude potřeba, poohlédneme se po vhodném zaměstnání).

Klientku za odvedenou práci (byť maličkost) chválím a motivuji k dalšímu posunu.

KAZUISTIKA Č. 3 – PŘÍPAD PANÍ KARLY

Rodinná anamnéza

Klientka žije se svým 10. měsíčním synem Brunem v Azylovém domě v Opavě. Staršího 3letého syna Adámka má v pěstounské péči u jejího bratra. Vídá se s ním nepravidelně, trvalé bydliště v Kolíně. Otec obou synů žije v Čechách. Partner klientky, pan F., se kterým se stýká, přespává na zahradní chatce a známých, bez pravidelné práce. Se svými rodiči klientka v kontaktu není. Dětství prožila převážně s otcem, kterého líčí jako alkoholika.

Osobní anamnéza

Syn pod dohledem OSPOD, kvůli nedostatečné péči o děti a drogové závislosti u prvního syna. Partner klientky hledá bydlení pro ni i syna. S partnerem žijí mimo manželský svazek, o svatbě neuvažují, takto jim to vyhovuje. Vyučená květinářka, v práci nikdy nebyla, doposud buď pobírala dávky z ÚP nebo mateřskou.

Zdravotní komplikace astma. Velmi konfliktní osobnost. Kvůli neshodám s ostatními maminkami na ADMD dostala napomenutí vedení ADMD, které může být komplikací při případném prodloužení pobytu.

Bytová situace

Klientka žije se svým synem v Azylovém domě pro matky s dětmi. Předtím v Dětské centrum Čtyřlístek v Opavě.

Finanční situace

Klientka pobírá jen rodičovský příspěvek a přídavek na dítě. Na kauci našetřeno zatím nemá.

Finanční situace klientky je velmi slabá. Co se týče pravidelného příjmu, tak pobírá pouze rodičovský příspěvek a přídavek na dítě (8.100 korun), od května 2020 jí bude rodičovský příspěvek zkrácen na cca 3.800 korun, čehož se klientka obává. Nyní platí za pobyt v ADMD přes 4.000 korun. Partner má pouze příležitostné brigády, finančně se podílí na nákupech potravin. Otec Bruna neplatí alimenty, nekomunikuje s klientkou. Klientka sama má dluh na výživném na syna Adama.

Zakázka spolupráce

S klientkou byla uzavřena smlouva o spolupráci se službou SAS ELIM Opava v roce 2016. Přišla do služby na návrh OSPOD. Pokud by matka našla vhodné bydlení, nebude jí odebrán syn Bruno a mohla by časem zažádat o prvního syna Adama zpět do péče. Potřebovala pomoci

i s vyřízením dávek a materiální pomoc. Postupem času body individuálního plánu rozšířeno na finanční plán a splácení dluhů (výživné, u tel. společnosti – exekuce ve výši 21.148 korun)

Cíle v případě

Cílem spolupráce s naší službou je především zlepšení situace klientky a jejího syna. Při podpisu smlouvy dochází zároveň k vytyčení bodů spolupráce a sestavuje se individuální plán, který obsahuje časové rozhraní, dané cíle, kroky vedoucí ke splnění cíle, osoby, které se na plnění cílů budou podílet a termín vyhodnocení. Dle vývoje situace se může kdykoliv dopsat nový cíl do IP.

V tomto případě jsme si s klientkou stanovily za cíle:

1. zlepšit bytovou situaci (najít vhodný byt pro ni a dítě/děti)
2. finanční plán (našetřit na kauci, vyřídit dávky, zajistit vymáhání výživného, popř. požádat nadaci o proplácení kauce, postupné splácení dluhů)
3. dle situace poskytnutí materiální (dětská postýlka) a potravinové pomoci

časem přibyly tři nové body:

4. najít zubaře pro ni a syna
5. udržení stávajícího bydlení
6. zlepšení péče o děti tak, aby mohla požádat o navrácení staršího syna zpět do péče

Průběh spolupráce

Klientka pravidelně docházela a odebírala potravinovou pomoc, zúčastnila se bazárku oblečení. Klientka aktivně vyhledávala nabídky bytů, inzeráty, byl jí poskytnut přístup na internet, kde vyhledávala a obvolávala pronajímatele – neúspěšně, klientce chybí dostatek financí na kauci i nájem, na městské byty nemá nárok kvůli dluhu na ADMD – organizace města. Nabídnuta pomoc s vyřízením příspěvku na bydlení. Klientka si následně vyřídila sama 900 korun (příspěvek na bydlení) z této částky ji ale strhnou 200 korun na její dluh na výživném na syna Adama. Klientka za pomoci pracovnice (SAS i OSPOD) vyplnila formuláře pro nadaci Agrofert a zaslala formulář poštou – klientce byl vysvětlen postup, jak vypisovat podací lístek, sama zašla na poštu a dopis poslala na nadaci Agrofert.

Klientka aktivně vyhledávala na internetu zubaře, společně s pracovníci si nacvičili rozhovor, který klientka vedla ohledně zajištění zubaře, po několika měsících našla zubaře pro syna. Po schválení nadace, se klientce podařilo najít bydlení. Doprovody na prohlídky. Velmi samostatně sháněla zařízení do bytu a vyřídila záležitost jako změna trvalého pobytu a výplatu dávek. Klientka konzultuje její změny ve financích.

Práce na zrušení dohledu a navrácení syna Adámka do péče. Pracovnice obvolala OSPOD a navrhla kroky pro naplnění cíle, klientka měla jiný názor. V tomto bodě nenacházíme možnosti spolupráce. Zažádala o svěřeni syna do péče samostatně. Kvůli zamítavému stanovisku byla ochotna více spolupracovat na nastavení hospodaření domácnosti. Klientka si zvýšila příjem brigádně. Přesto nedodržela naplánovaný splátkový kalendář, kvůli nepředvídaným výdajům. Díky přítelovými občasnými pracemi na černo splatila některé dluhy na ADMD. Pravidelně doplácí byt, nemá aktuálně nedoplatky na stávajícím bydlení. Nyní jí zvyšují příspěvek na bydlení. Je těhotná a plánují si najít větší bydlení s přítelem, bohužel se nedaří nalézt trvalý příjem pro přítele (chybí občanský průkaz, rodný list). Klientce nabízena pomoc s plánováním rozpočtu, jídelníčku či režimu pro dítě, nemyslí si, že by mělo význam. Příležitostně je nakloněna bavit se o péči o syna. Splácení dluhů nesplněno. Klientka nepřikládá váhu dluhům. Nic se neděje – exekutor u nich byl a nemá, co vzít, věci jsou na pana F.. Přesto jsem klientku varovala ohledně růstu dluhu a doporučila splácet alespoň po malých částkách cca 500 korun. Klientka si samostatně vyřešila veškeré záležitosti ohledně změn v žádosti o dávky. Využívá i dary Helpfoodu a Dživipenu. Postupné snižování potravinové pomoci služby SAS. Snaha zapojit do spolupráce i přítele se nezdařilo. Spolupráce ukončena v roce 2018.

Důležitou součástí služby je pro klientku vyslechnutí její situace a pomoc se zpracováním pocitů a kritiky jako příležitost k dobré změně – předcházení konfliktů s okolím a podpora při krocích správným směrem (chvála, ...).

KAZUISTIKA Č. 4 – PŘÍPAD PANÍ DORY

Rodinná anamnéza

Klientka žije se svými dcerkami Klárou (15 let) a Ivetou (10 let) v menší vesnici u Opavy, kam se přestěhovala před cca 3 roky za svým teď již bývalým přítelem. Otcové dcer žijí v Praze, odkud klientka pochází. S matkou a sestrou klientka pravidelném telefonickém kontaktu, dvakrát do roka za nimi jezdí. Starší dcera jezdí za otcem jednou za 2 týdny. S otcem mladší dcery má klientka konfliktní vztah, s dcerou se otec nestýká, pouze e-mailová a telefonická komunikace, údajně z finančních důvodů dceru nemůže navštívit.

Osobní anamnéza

Klientka trpí anankastickou psychickou poruchou – invalidní důchod I. stupně. Zaměstnaná na poloviční úvazek ve Fokusu. Klientka Animy Vivy, Charity. Dříve klientkou SAS, kvůli péči o děti, nyní kvůli bydlení. Vztahy jsou pro ni velká priorita, hledá partnera.

Bytová situace

Rodina bydlí v pronajatém bytě v rodinném domě v menší vesnici u Opavy, kam se přestěhovala před cca 3 roky za svým teď již bývalým přítelem. Majitelé domu jsou rodiče bývalého přítele. Otec bývalého přítele klientce učinil v půlce roku milostný návrh, kterým podmínil trvání pronájmu. Pro klientku je návrh nepřijatelný, a tak smlouva končí v září, s výpovědní dobou na konci roku. Oficiálně prý majitel ukončení nájmu odůvodňuje využitím přízemí ze zdravotních problémů a rozdělení domácnosti s manželkou.

Finanční situace

Klientka pobírá plat v chráněné dílně (cca 8.000 korun), invalidní důchod I. stupně (5.000 korun), příspěvek na bydlení a přídavky na děti (cca 4.000 korun), výživné na starší dceru (cca 2.500 korun). Otec mladší dcery neplatí alimenty. Nájem s energiemi dělá cca 9.500 korun. Po odečtu bydlení, stravy, poplatků za internet a telefony, obědů a kroužků pro děti zbývá na potřeby domácnosti necelé 3.000 korun, které na konci měsíce většinou utratí. Na kauci našetřeno nemá nic.

Zakázka spolupráce

S klientkou byla uzavřena smlouva o spolupráci se službou SAS ELIM Opava v květnu 2019. Pomoc se zajištěním bydlení pro ni a její děti.

Cíle v případě

Při podpisu smlouvy dochází zároveň k vytyčení bodů spolupráce a sestavuje se individuální plán, který obsahuje časové rozhraní, dané cíle, kroky vedoucí ke splnění cíle, osoby, které se na plnění cílů budou podílet a termín vyhodnocení. Dle vývoje situace se může kdykoliv dopsat nový cíl do IP.

Na začátku jsme si s klientkou stanovily za cíle:

1. pomoc se zajištěním bydlení (pomoc se zajištěním financí na kauci + hledání nemovitosti)
2. konzultace výchovy dcer

Nyní aktualizace na body:

3. vybavení bytu
4. Konzultace s výchovou dcer a vedení domácnosti

Průběh spolupráce

V oblasti bydlení klientka aktivní, ale pouze co se jejího bydliště a okolí týče – obešla osobně téměř všechny ulice ve vesnici, někteří jí přislíbili pomoc. Na vyhledávání vhodného bydlení v širším okolí, jako v Opavě byla ze začátku přesvědčená, že má dost času. Motivace klientky,

aby hledala již nyní, i kdyby mělo jít o přechodné bydlení, a pak ji vyšlo její vysněné bydlení. Sdílení zkušeností ohledně komplikací s bydlením i v Opavě. Tvrdila, že podobně s ní po telefonu mluví i její matka. Klientka si myslí, že v Opavě se byt najde vždycky. Našla jsem klientce inzerát, který byl po dlouhé době finančně únosný a kvalitní. Líbil se jí. Varovala jsem ohledně komplikací s dojížděním do školy mladší dcery – to jí vůbec nenapadlo – rozebraly jsme možná řešení. Připomněla jsem klientce i co zjistit u tohoto konkrétního bytu – nejasné informace o energiích. Zkrátili jí příspěvek na bydlení z důvodu vráceného přeplatku na energiích (2.000 korun) a Lucčiny brigády (1.100 korun), ovšem nevychází jí, že jí strhávají více než připsané částky (údajně 6.000 – 2.000 korun po celý kvartál (3 měsíce)). Doklady neměla, doprovod na hmotnou nouzi. Pomoc s vyplňováním žádosti na hmotnou nouzi. Také domluvena schůzka na ČSOB ohledně finančních produktů. Společně jsme obeslali nadace JaT, Sounáležitost, Weil-Gottscheill. Na hmotnou nouzi nemá nárok, dokud neukončí stavební spoření od holek – potřeba souhlas otců. Kladně vyšla nadace JaT ve výši 30.000 korun. A klientka aktivně vyhledávala vhodné nemovitosti. S ubývajícím časem byla více nakloněna ustoupit ze svých původních požadavků. V současnosti odeslána nájemní a darovací smlouva nadaci k proplacení kauce a prvních dvou nájmu.

V oblasti výchovy holek – krizová intervence na konci školního roku – prospěch Ivetky – řešení doučování přes Dobrovolnické centrum a přístupu ke vzdělání v rodině – domluveny další schůzky, případně doučování se mnou ve výjimečných případech, a vyšetření v PPP, které by předpoklad pro využití doučování ve škole. Nakonec navázána dobrovolnice na doučování, taktéž se podařilo zapojit do doučování ve škole a do kroužků.

Hodně teď řeší kontakty otce mladší dcery a dlužné alimenty. Po novém roce jsme se domluvily, že se pokusíme obnovit řízení, až bude vyřešeno bydlení – nastavení financí nové domácnosti a jejího vybavení.

4.5 Rozhovor s pracovníci zařízení ELIM

Rozhovor se považuje za nejpoužívanější metodu sběru dat v kvalitativním výzkumu. Jde o nestandardizované dotazování pomocí otevřených otázek tazatele na respondenta nebo skupinu respondentů. Cílem rozhovoru je získat subjektivní názor dotazovaného (Švaříček a Šed'ová, 2007).

Pravidlo o přímé úměře lze využít i v tomto případě. Podle množství otázek se nám dostane stejné množství informací. Otázky musí odpovídat předem stanovenému tématu (Hendl, 2016).

Rozhovor byl proveden s hlavní koordinátorkou SAS a nízkoprahových služeb, již zmiňované organizace ELIM, paní magistrou Alenou Peterkovou. V součtu je rozhovor

sestaven ze sedmnácti otázek, které jsou zaměřeny na samotnou organizaci, její strukturu a poskytované služby, dále na spolupráci organizací v rámci sanace rodiny na území okresu Opava a osobní názor na důležitost a význam sanace rodiny.

1. Jaký je přesný název vaší organizace?

Název naší organizace je Elim Opava, o.p.s.

2. Kde sídlí vaše organizace?

Sídlíme v Opavě na adrese Rolnická 1636/21A, Opava

3. Jaké služby poskytuje?

Naše organizace poskytuje více sociálních služeb, mezi které patří Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež se sídlem v Opavě a Hlučíně, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, Doprovázení pěstounů, které sídlí v Opavě i Ostravě, Dobrovolnické centrum a Komunitní práce.

4. Pro koho je vaše organizace určena?

Organizace Elim poskytuje služby, jak dětem, mládeži, tak celým rodinám, pěstounům i široké veřejnosti.

5. Kolik máte zaměstnanců?

Zaměstnanců máme celkem 25.

6. Kolika rodinami se jeden pracovník zabývá?

Dle pracovního úvazku a náročnosti klientského případu.

Jeden pracovník, který je u nás zaměstnán na plný úvazek může pracovat až s dvanácti rodinami najednou. Při okamžité kapacitě spadá na jednoho pracovníka jedna rodina.

7. S jakou problematikou k vám nejčastěji rodiny přicházejí? S čím potřebují pomoci?

Mezi nejčastější problémy rodin, které u nás hledají pomoc, řadíme bydlení, zadluženost, zajištění lékařské péče, rodinné problémy, péče a výchova dětí, dále zakázky vycházející z jednání v rámci případových konferencí.

8. Jak dlouho s rodinou spolupracujete?

To je individuální, dle náročnosti případu a kompetencí rodiny. Smlouva o poskytování sociální služby je uzavírána na 1 rok. Poté se dle potřeby prodlužuje.

9. Jaké kritéria musí rodina splňovat, abyste navázali spolupráci?

Rodina/rodič (samoživitel) má v péči dítě a jeho současná situace je při jednání se zájemcem o službu vyhodnocena jako nepříznivá.

10. Jaký je základní postup spolupráce s rodinou?

Jednání se zájemcem o službu, uzavření smlouvy o poskytování sociální služby, vydefinování cílů spolupráce v rámci individuálního plánování. Stanovují se cíle, kroky, míra podpory rodiny, zjišťují se možnosti zapojení dalších zdrojů do řešení situace (širší rodina, blízké okolí, spolupracující organizace a instituce, dobrovolnické programy). Služba SAS Elim Opava se snaží „rodině ušít službu na míru“ tak, aby se rodina aktivizovala a nebyla snižována její motivace svou situací řešit.

11. Může rodina kdykoliv ukončit spolupráci?

Ano, záleží zcela na rodině, zda kdy chce spolupráci ukončit. U klientských rodin v evidenci OSPOD je o této skutečnosti informována pracovnice OSPOD, která má agendu rodiny přidělenou.

12. Jsou vaše služby zcela zdarma?

Ano, naše služby jsou zdarma. Fakultativní akce jsou zajišťovány s finanční podporou města Opavy. Naší snahou je, aby akce byly co nejvíce dostupné pro děti klientských rodin. Výjimkou mohou být větší fakultativní akce (nepodpořené z projektu), které mohou být zpoplatněny.

13. S jakými organizacemi a institucemi spolupracujete?

Magistrát města Opavy – odbor sociálních věcí, Oddělení sociálně právní ochrany dětí, Kurátoři pro děti a mládež, Pedagogicko-psychologická poradna, Probační a mediační služba, Centrum psychologické pomoci – Rodinná a manželská poradna, Doprovázející organizace (NRP), Charita Opava - Občanská poradna, další organizace a poskytovatelé služeb viz Komunitní plánování města Opava – podrobný seznam je v katalogu poskytovatelů služeb.

14. Účastníte se případových konferencí? Jaký máte na ně názor?

Ano. Případové konference jsou důležité, zvláště u závažných případů rodin. Výhodou je, vyjasnění si rolí a úkolů jednotlivých zainteresovaných stran. Velkou otázkou je ale motivace rodiny svou situaci v tomto stadiu řešit.

15. Je sanace rodiny vhodná ve všech případech?

Záleží na konkrétním případě klientské rodiny - míra závažnosti nepříznivé situace, schopnost a motivace rodiny situaci řešit, vyhodnocení míry ohrožení vývoje a výchovy dítěte. V praxi se setkáváme s případy, kdy rodina potřebuje nízkou míru podpory (rodina je motivovaná, rodičovské kompetence jsou na dobré úrovni, pracovník SAS plní podpůrnou funkci). Po určité době rodina ze služby odchází a funguje samostatně.

Pak se ale setkáváme s případy, kdy je rodina nepříznivými situacemi zatížena generačně (kompetence jsou na nízké úrovni, chybí motivace situaci řešit, míra podpory je zde velmi vysoká) a ve službě zůstává déle.

16. Za jakých podmínek jste nuceni předčasně ukončit spolupráci s rodinou?

V případech, kdy rodina opakovaně porušuje pravidla smlouvy o poskytování služby. U rodin v evidenci OSPOD je o této skutečnosti informována pracovnice sociálně právní ochrany dětí, která má agendu rodiny přidělenou.

17. Jaký je váš názor na spolupráci služeb a institucí na Opavsku v rámci sanace rodiny? Je dostatek takových institucí a služeb podle Vás?

To nelze snadno hodnotit. Z dlouhodobého hlediska má město Opava zajištěnou síť spolupracujících organizací a institucí. Spolupráci hodnotíme jako dobrou.

4.6 Závěr výzkumného šetření

Výzkumné šetření bakalářské práce na téma Sanace rodiny jako forma pomoci ohroženým dětem a jejich rodinám na Opavsku bylo postaveno na kvalitativním výzkumu, který se skládal z kazuistik (případových studií) a rozhovoru. Zaměřeno bylo na interdisciplinární spolupráci vedené ve vybraném regionu Opavsko, uskutečněné přímo ve statutárním městě Opava, v zařízení poskytující pomoc ohroženým rodinám a jejich dětem – nezisková organizace ELIM. Jedná se o jednu z organizací, která nabízí sociální služby poskytované v již zmiňovaném regionu.

Kazuistiky doložené organizací ELIM potvrzují spolupráci rodin se službami, které organizace poskytuje. Hlavním cílem bakalářské práce bylo zkoumat interdisciplinární spolupráci mezi jednotlivými subjekty a organizacemi na Opavsku, což kazuistiky podložené rozhovorem s pracovníci ELIM jednoznačně potvrdily.

V kazuistikách podložených rozhovorem je patrné, že rodiny ve většině případů potřebují pomoc se zadlužeností, bydlením, lékařskou pomocí, péčí a výchovou jejich dětí.

Do subjektů a organizací začleněných do interdisciplinární spolupráce nejčastěji spadá škola, která je s ohroženým dítětem v každodenním kontaktu. Školu většinou zastupuje školní psycholog společně s třídním učitelem. Další složkou podílející se na spolupráci je dětský lékař (pediatr), který sleduje vývin dítěte, zda netrpí nedostatkem výživy, zda je jeho psychický vývin v normě, dítě není opožděné, chodí na pravidelné prohlídky a očkování. Nelze opomenout ani ostatní lékařské složky, například zubaře, kterých je v okrese velký nedostatek. Rozhovor prokázal jednu velmi milou skutečnost, že do interdisciplinární spolupráce se zapojuje mnoho subjektů, tudíž na vybraném území spolupráce funguje. Dle slov magistry Aleny Peterkové hodnotí spolupráci jako dobrou a město Opava má dlouhodobě zajištěnou síť spolupracujících organizací a institucí.

ZÁVĚR

Sanace rodiny není zcela běžným pojmem, pod kterým si široká veřejnost dokáže něco představit. Proto byla bakalářská práce koncipována takovým způsobem, aby dokázala pojem vysvětlit a přiblížit i laické veřejnosti. Pro pochopení sanace rodiny je zapotřebí začít u samotné rodiny, jejich funkcí, ale také problémů, se kterými se nejčastěji potýká. Zde přichází na řadu ohrožená rodina, která má celou síť problému, není schopna je řešit sama a musí vyhledat pomoc. V tomto okamžiku se dostáváme k sanaci rodiny jako formě pomoci ohrožené rodině s dětmi, které sanace staví na první místo. Existují podmínky pro sanování rodin. Případy, kdy je vhodné rodinu sanovat, ale také případy, kdy tento způsob pomoci není nejvhodnějším řešením. Při vhodném případě rodiny se uskutečňuje případová konference, kde hlavním koordinátorem je OSPOD, který zastupuje v případě nezletilé dítě. Celou délku trvání sanace sleduje a chrání dítě, které je v případě zainteresované. Případová konference se uskutečňuje za přítomnosti multidisciplinárního týmu, sestaveného z odborníků v dané problematice. Celá konference je postavena na interdisciplinární spolupráci, která je pro zdárný konec nezbytná.

Bakalářská práce obsahuje výčet organizací na pomoc ohroženým rodinám na vybraném menším území v České republice. Území je specifikováno, stejně jako jedna vybraná nezisková organizace, kde bylo provedeno výzkumné šetření stanovené pro tuto bakalářskou práci.

Hlavním cílem bylo analyzovat interdisciplinární spolupráci v rámci sanace rodin na Opavsku za pomoci kazuistik, poskytnutých vybranou neziskovou organizací, sídlící ve vybraném regionu. Kazuistiky byly doplněny o rozhovor s jednou z pracovnic téže neziskové organizace. Výzkumné šetření v rámci kvalitativního výzkumu bylo úspěšné. Na území okresu Opava byla zjištěna bohatá síť organizací a institucí pomáhající ohroženým rodinám. Tyto organizace se podílejí na interdisciplinární spolupráci a na spolupráci s rodinou, což potvrdily nejen poskytnuté kazuistiky, ale také pracovnice paní magistra Alena Peterková z organizace ELIM.

Po dopsání práce jsem došla k jednoznačnému závěru. Sanace rodiny je velmi vhodnou formou pomoci ohroženým rodinám a jejich dětem, ale je zapotřebí dokonalá spolupráce jednotlivých subjektů a organizací. To by mělo být umocněno snadnou dostupností v místě bydliště. Rodina, která dostane šanci zlepšit svou dosavadně nepříznivou situaci a je podporována zainteresovanými službami, se nachází na nejlepší cestě k znovuoobnovení svého základního poslání – správná výchova nových jedinců pro společnost.

SEZNAM ZKRATEK

MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PK	Případová konference
MT	Multidisciplinární tým
SASRD	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
MŠ	Mateřská škola
ZŠ	Základní škola
IP	Individuální plán
ÚP	Úřad práce
ADMD	Azylový dům pro matky s dětmi
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1	Služby sociální prevence na Opavsku
Tabulka č. 2	Školská zařízení na Opavsku

SEZNAM SCHÉMAT

Schéma č. 1   Podpůrná síť spolupracujících v rámci multidisciplinárního týmu

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie

1. BECHYŇOVÁ, Věra a Marta KONVIČKOVÁ. *Sanace rodiny: [sociální práce s dysfunkčními rodinami]*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0031-4.
2. BECHYŇOVÁ, Věra. *Případové konference: praktický průvodce pro práci s ohroženou rodinou*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0181-6.
3. BRZOBOHATÝ, Robin, Martina CIRBUSOVÁ a Romana ROGALEWICZOVÁ. *Interdisciplinární spolupráce v nejlepším zájmu dítěte: metodické doporučení pro řešení rodičovských konfliktů nejen s mezinárodním prvkem*. Brno: Tribun EU, 2015. ISBN 978-80-263-1010-5.
4. ČAPEK, Robert. *Třídní klima a školní klima*. Praha: Grada, 2010. Pedagogika. ISBN 978-80-247-2742-4.
5. DUNOVSKÝ, Jiří. *Dítě a poruchy rodiny*. Praha, 1986.
6. DUNOVSKÝ, Jiří. *Sociální pediatrie: vybrané kapitoly*. Praha: Grada Publishing, 1999. ISBN 80-7169-254-9.
7. HELUS, Zdeněk. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha: Grada, 2007. Pedagogika. ISBN 978-80-247-1168-3.
8. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.
9. HRUŠÁKOVÁ, Milana, Zdeňka KRÁLÍČKOVÁ a Lenka WESTPHALOVÁ. *Rodinné právo*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris. ISBN 978-80-7400-552-7.
10. JŮVA, Vladimír a Vladimír JŮVA. *Úvod do pedagogiky*. 4. dopl. vyd. Brno: Paido, 1999. ISBN 80-85931-78-8.
11. MATĚJČEK, Zdeněk. *O rodině vlastní, nevlastní a náhradní*. Praha: Portál, 1994. Rádcí pro rodiče a vychovatele. ISBN 80-85282-83-6.
12. MATOUŠEK, Oldřich, Pavla KODYMOVÁ a Jana KOLÁČKOVÁ. *Sociální práce v praxi: specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-002-X.
13. MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-549-0.
14. MATOUŠEK, Oldřich. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.

15. MINUCHIN, Salvador. *Families and Family Therapy*. USA: Routledge, 2012. ISBN 978-0-415-66541-4.
16. NOVOTNÁ, Věra. *Zákon o sociálně-právní ochraně dětí s komentářem*. 2., aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, [2016]. Právo. ISBN 978-80-7554-022-5.
17. SEKOT, Aleš. *Sociologie v kostce*. 3., rozš. vyd. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-126-X.
18. ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
19. Úmluva o právech dítěte a související dokumenty. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2016. ISBN 978-80-7421-120-1.
20. VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd. 4., rozš. a přeprac. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-414-4.
21. ZELENÁ, Martina a Alžběta KLÉGROVÁ. *Podpora rodiny*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-67-9.
22. JANKOVSKÝ, Jiří, Martin HOLUB, Ivana MATOUŠKOVÁ, Dana VRABCOVÁ, Andrea TAJANOVSKÁ a Radka MICHELOVÁ. *Sociální pracovník v multidisciplinárním týmu*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015. Sešit sociální práce. ISBN 978-80-7421-088-4.
23. MATOUŠEK, Oldřich a Hana PAZLAROVÁ. *Hodnocení ohroženého dítěte a rodiny v kontextu plánování péče*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-739-8.
24. MPSV - *Manuál k případovým konferencím*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2001. ISBN 978-80-7421-038-9.

Elektronické zdroje

1. Rok 2009 - MPSV Portál. Průvodce - MPSV Portál [online]. Copyright © [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/rok-2009>
2. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/26025763/CZ0805.pdf/24409933-4f6d-4ece-804c-3056db83cb4e?version=1.60>
3. Charakteristika okresu Opava | ČSÚ v Ostravě. Český statistický úřad | ČSÚ [online]. [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xt/charakteristika_okresu_opava
4. Sociální služby - MPSV Portál. Průvodce - MPSV Portál [online]. Copyright © [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-sluzby-1>

5. Pedagogicko-psychologické poradenství, Národní ústav pro vzdělávání. Národní ústav pro vzdělávání [online]. Copyright © [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/pedagogicko-psychologicke-poradenstvi>
6. Elim Opava, o.p.s.. Elim Opava, o.p.s. [online]. Copyright © 2004 [cit. 2020-05-06]. Dostupné z: <http://elimopava.cz>
7. Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb SMO na období 2017-2021|Statutární město Opava. [online]. Copyright © [cit. 2020-05-08]. Dostupné z: https://www.opava-city.cz/files/cz/nabidka-temat/socialni-oblast/komunitni-planovani/komunitni-plany-anbspjine-dokumenty/komunitni-plan-rozvoje-socialnich-souvisejicich-sluzeb-smo-obdobi-2017-2021/kp_2017-2021_web_1.pdf
8. HadjMousová, Z.: Případová studie - Kazuistika: ÚVOD. Testovací server CDV [online]. [2020-05-09] Dostupné z: <https://turbo.cdv.tul.cz/mod/book/view.php?id=3737>

Legislativa

1. ČESKO. Zákon č. 104 ze dne 30. září 1990 Úmluva o právech dítěte, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1991. ISSN 1210-0005. Dostupný z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-104>.
2. ČESKO. Zákon č. 2 ze dne 16. prosince 1992 Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. ISSN 1211-1244. Dostupného z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>.
3. ČESKO. Zákon č. 359 ze dne 9. prosince 1999 o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-359>.
4. ČESKO. Zákon č. 89 ze dne 3. února 2012 Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
5. ČESKO. Zákon č. 47/2019 ze dne 31. ledna 2019, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-47>.

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Administrativní mapa okresu Opava
- Příloha č. 2 Mapa služeb sociální prevence a poradenství pro rodiny s dětmi v okresu Opava
- Příloha č. 3 Mapa dalších školských zařízení v okresu Opava

Příloha č.1

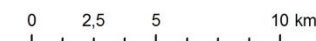
Správní obvod obce s rozšířenou působností

Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 09.05.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/17832729/cz0805adm16.png/c48d390a-132f-4048-b4ef-c9ce3ec99a55?version=1.1&t=1503925315674>

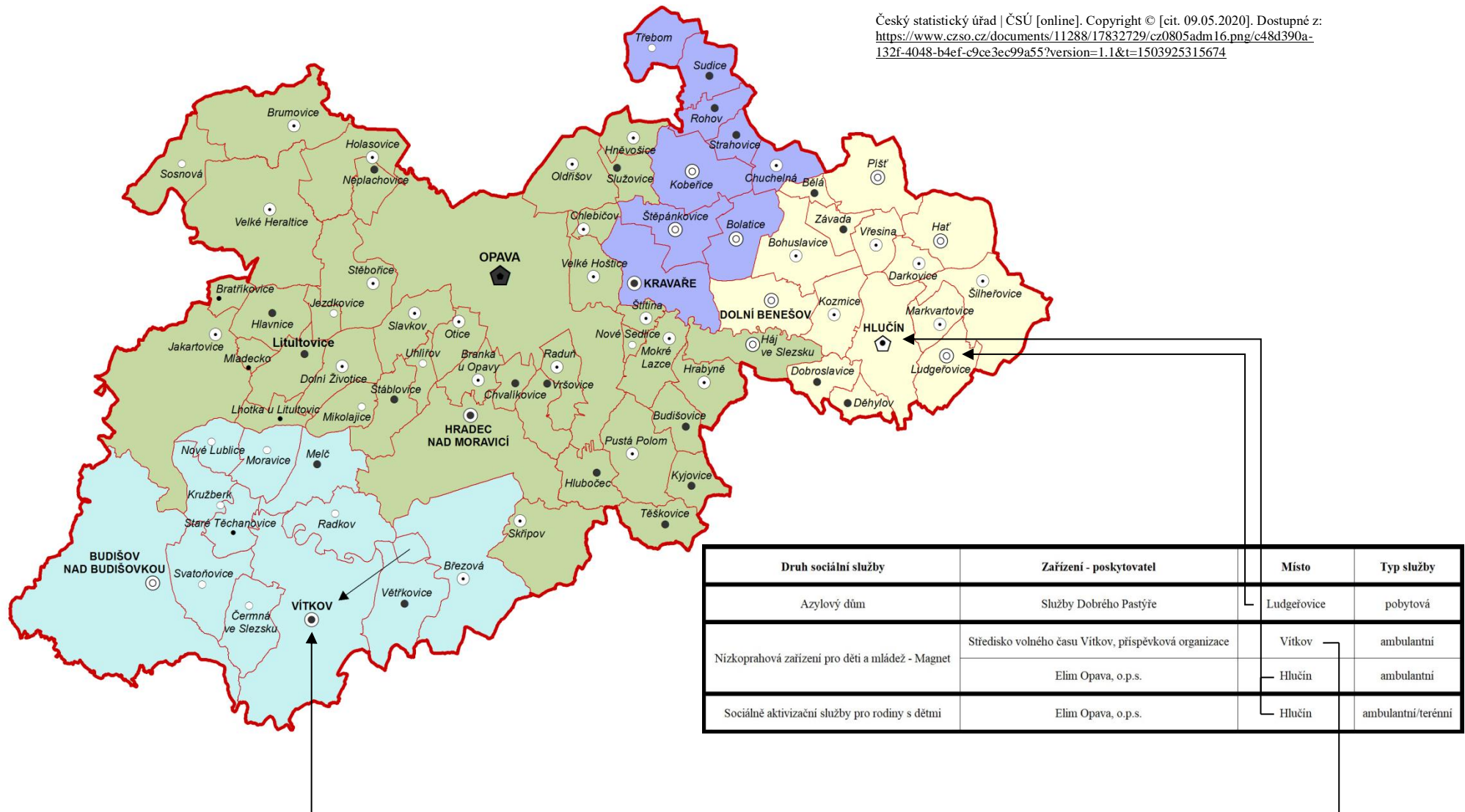
Příloha č.2

Druh sociální služby	Zařízení - poskytovatel	Místo	Typ služby
Azylový dům	Armáda spásy v ČR, z.s.	Opava	pobytová
Kontaktní centrum	Krizové a kontaktní centrum "Pod slunečníkem" o.p.s	Opava - Předměstí	ambulantní/terénní
Krizová pomoc	Elim Opava, o.p.s.	Opava - Kateřinky	ambulantní
Krizová pomoc – Naděje, Fénix	Charita Opava	Opava	ambulantní/terénní
Nizkoprahová denní centra	Armáda spásy v ČR, z.s.	Opava	ambulantní
Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež - Magnet	Elim Opava, o.p.s.	Opava - Kateřinky	ambulantní
	EUROTOPIA Opava o.p.s	Opava	ambulantní
Noclehárna	Armáda spásy v ČR, z.s.	Opava	ambulantní
Odborné sociální poradenství	ANIMA VIVA o.s.	Opava - Předměstí	ambulantní/terénní
	Centrum psychologické pomoci, příspěvková organizace	Opava	ambulantní
	EUROTOPIA Opava o.p.s	Opava	ambulantní
	Charita Opava	Opava	ambulantní
Podpora samostatného bydlení	FOKUS - Opava	Opava	terénní
	Marianum, příspěvková organizace	Opava - Předměstí	terénní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Elim Opava, o.p.s.	Opava - Kateřinky	ambulantní/terénní
	Fond ohrožených dětí	Opava	ambulantní/terénní
	SPOLU pro rodinu, z.s.	Opava - Předměstí	ambulantní/terénní
	EUROTOPIA Opava o.p.s	Opava	ambulantní/terénní
Terénní programy	Armáda spásy v ČR, z.s.	Opava	terénní
Terénní služby	DŽIVIPEN o.p.s.	Opava	terénní

Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 09.05.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/17832729/cz0805adm16.png/c48d390a-132f-4048-b4ef-c9ce3ec99a55?version=1.1&t=1503925315674>

Druh sociální služby	Zařízení - poskytovatel	Místo	Typ služby
Azylový dům	Služby Dobrého Pastýře	Ludgeřovice	pobytová
Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež - Magnet	Středisko volného času Vítkov, příspěvková organizace	Vítkov	ambulantní
	Elim Opava, o.p.s.	Hlučín	ambulantní
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Elim Opava, o.p.s.	Hlučín	ambulantní/terénní

Příloha č.3

Český statistický úřad | ČSÚ [online]. Copyright © [cit. 09.05.2020]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11288/17832729/cz0805adm16.png/c48d390a-132f-4048-b4ef-c9ce3ec99a55?version=1.1&t=1503925315674>

